AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՕՐԻՐԻՆ տար. 425, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 6. ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար
Տնօրէն-Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՄԱՐՏ 5 1931
ԶԵՌՔԷ ԶԱՏԸ 3.50 Ս. Դ.

Դ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ըլլայ թերթիս Տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները ետ չեն վերադարձուիր | Թիւ 134 (426)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՎՃՌԱԿԱՆ ԺԱՄԸ

Մեր ժողովուրդի մասին տիրող ընդհանուր կարծիքը այն է որ մենք անմիաբան և անհամերաշխ ժողովուրդ մըն ենք։

Օտարներ այս եզրակացութեան յանգելու զանազան պատճառներ ունին։ Կը տեսնեն որ ներքնապէս շարունակ պառակտուած ենք և անխնայ թշնամի իրար հանդէպ։ Տարիներու դժբաղդութիւններն ու տարագրութեան փորձառութիւնները փոխանակ մեր ժողովուրդը դարձնելու աւելի ինքնամփոփ եւ միաձոյլ, ընդհակառակը բարոյապէս աւելի թոյլ և պառակտուած վիճակի մը հասցուցած են։

Կուսակցական և հատուածական կիրքերը մեր մէջ այն աստիճան զարգացած են որ, յաճախ կը մոռնանք ամէն սրբութիւն և նուիրականութիւն մեր հատուածական շահերուն և մանաւոր նպատակներուն համար։ Նոյն իսկ, երբեմն, ձեռք կ'երկարենք դարաւոր թշնամւոյ արիւնոտ ձեռքերուն, մեր հակառակորդները մատնելու և զանոնք ամբաստանելու համար։ Թիւրք «Միլլիէթ» թերթի վերջին հրատարակութիւնները ամենազօրաւոր փաստերն են, հոսանքի մը կողմէ, հակառակորդ հոսանքը մատնելու նպատակաւ եղած ցուցմունքներուն։

Մեր մամուլին մէկ մասը, հոս մեր գաղութին մէջ թէ արտասահման, վերջին մէկ երկու տարուան ընթացքին ամենագեհենիկ ամբաստանութիւնները չխնայեցին, զանազան քաղաքական եւ սակայական արկածախնդրութիւններ վերագրելով իրենց հակառակորդ հոսանքին։ Թիւրքին հաճելի ըլլալու մտահոգութեամբ անոր թմբուկը զարնող և անոր փէշերուն ապաւինող մեր հայրենակիցները կը մոռնան պատմութեան դառն դասը։ Մեր թշնամին երբեք խտիր չի դրաւ երէկ, երբ ռումբի պէս պայթեցաւ Մեծ Պատերազմը։

Ամէնքս մէկտեղ էինք այն ատեն։ Թշնամին չզատեց մեր մէջէն մեղաւորն ու արդարը, Դաշնակցականն ու Ռամկավարը, յեղափոխականն ու Սուլթանին արժանաւորութիւն աղօթող եկեղեցականը, բողոքական հայն ու կաթոլիկ հայը, ուսուցիչն ու վաճառականը, պառաւն ու մանուկը։ Նոյն իսկ նկատի չառաւ լրտեսն ու ազգայինները։

Իսկ հիմա, քէմալական Թիւրքիոյ օրով, Թիւրք վարիչներն ու խուժանը պիտի զատե՞ն մեր մէջէն կուսակցականն ու չէզոքը, Դաշնակն ու Ռամկավարը։ Եթէ կան միամիտներ, որոնք կը կարծեն թէ քէմալական «բարեկութ» կառավարութիւնը իր «արդարադատ» օրէնքներուն համաձայն «մեղաւոր»ներէն պիտի զատէ «արդար»ները, շատ կը սխալին։ Տարբերութիւնը միայն այն պիտի ըլլայ, որ հին Թիւրքիոյ մէջ սպանդի և ջարդի վայրագ ձեւեր կը գործածուէին, իսկ արդիական Թիւրքիոյ մէջ բնաջնջման նոր և աւելի կտրական միջոցներ պիտի կիրարկուին։

Մենք բոլորովին չենք ընդունիր սակայն, մեր ժողովուրդին վերագրուած անմիաբանութեան յանցանքը։ Եթէ ճիշդ ըլլար այդ ամբաստանութիւնը մինչև հիմայ շատոնց աշխարհի երեսէն ջնջուած պիտի ըլլար հայու անունը։ Հայ ժողովուրդը վտանգի պահուն միանալ և ձեռք ձեռքի տալով հալածիչին տոկալ գիտէ։

Վերջին համաշխարհային աղէտը, որուն սարսափին ենթարկուեցան գրեթէ Թիւրքիոյ և Ռուսաստանի ամբողջ հայութիւնը, լաւագոյն ապացոյցը տուաւ թէ՝ հայերը կրնան արմատախիլ ընել իրենց կուսակցական, քաղաքական, ընկերային և դաւանական տարբերութիւնները, երբ հարկ է դիմագրել վտանգին միակամ և միաճակատ։ Զայրոյթի սպառնալիքներուն, բողոքի ցոյցերուն հետ միաժամանակ կազմուեցան եղբայրական օգնութեան մարմիններ, գործի լծուեցան բոլորը, ինչ դաւանանքի և համոզումի ալ պատկանին անոնք, ժողովուրդը ողջ պահելու համար։

Անկէ վերջ, Հայաստանի Հանրապետութեան և Փետրուարեան Ապստամբութեան օրերուն միեւնոյն ոգին ցոյց չտուա՞ւ հայը։ Եւ ինչ որ կ'ապրի այսօր իբրև հայ ժողովուրդ և մտաւորականութիւն, մեծ մասով այդ բնազդին, այդ իմաստութեան, համերաշխ գործունէութեան աշխատանքին կը պարտի իր գոյութիւնը։ Եթէ այդ ճակատագրական պահուն իրար գզելով եւ իրար արհամարհելով զբաղած ըլլայինք, այժմ ներկայ հայութեան կէսն իսկ չպիտի գտնէինք։ Այն ատեն ալ կուսակցական և հատուածական կիրքը չէր լռած մեր մէջ, ընդհակառակը շատ սուր վիճակ մը ունէր, երբ պայթեցաւ մեծ աղէտը։ Թողուեցան սակայն այդ բոլոր կիրքերը ընդհանուր, համերաշխ գործունէութեան յորձանքին մէջ։

Իսկ այժմ, ի՞նչ կ'ընենք մենք։ Միթէ՞ վտանգը որ կ'սպառնայ մեր գոյութեան, նուա՞զ սպառնացող է։ Ինչո՞ւ այսքան մանրացեր և անբարոյացեր ենք։ Երէկ այսպէս չէինք երբ վտանգը կ'սպառնար մեր գոյութեան։ Այսօր ցամքեր ենք աւելի մեծ աղէտի մը ի տես։ Հայ ժողովուրդի ո՞ր գերագոյն շահերուն համար այս ամուլ կռփամարտը, երբ անճիտուած ենք և դատապարտուած հալելու և շոգիանալու արևի լոյսին տակ, աշխարհի աչքին առջև։

Պիտի չդադրի՞ն արդեօք կիրքերը և ձեռք ձեռքի տալով պիտի չդիմաւորե՞նք վտանգը, որ ուղղուած է մեր բոլորին դէմ, առանց խտրութեան։ Այսօրուան վտանգը հայութեան կ'սպառնայ, կաթոլիկ, լուսաւորչական և բողոքական հայութեան։ Հնչակն ու ռամկավարը կամ դաշնակն ու չէզոքը բոլորն ալ այդ համայնակուլ սարսափի զոհերը պիտի ըլլան։

Հայ ժողովուրդը իր ամբողջ պատմութեան ընթացքին ոչ մէկ օր այսքան անհրաժեշտ կարիք մը զգացած է միաբան եւ միաձոյլ ճակատ ստեղծելու քան այսօր, երբ աշխարհի չորս ծագերը, անհարազատ երկինքներու տակ ցիր ու ցան անհետ կորսուելու դատապարտուած ենք։ Եթէ դեռ յարութեան նշոյլ մը կայ և յոյս մը մեր ապագային համար, այդ կարելի կ'ըլլայ մի միայն համերաշխ և միասիրտ գործունէութեամբ, գէթ ազգափրկութեան նուիրական աշխատանքներուն մէջ, առանց իրար խաչաձեւելու և իրար հարուածելու։

Ինչո՞ւ չենք գիտակցիր այս անհերքելի ճշմարտութեան։

Կ'ուրացա՞ծ ենք չտեսնելու չափ մեր երէկուան պատմութիւնը։

Ո՞ր օրուան կ'սպասենք արտաքին վտանգին դէմ մէկ ճակատ ստեղծելու համար։

Ե՞րբ պիտի արթննայ հայ ժողովուրդի իմաստուն բնազդը, որու շնորհիւ կ'ապրի ներկայ հայութիւնը։

Ուշադրութի՛ւն, վճռական է ժամը։

ԹԻՒՐՔԵՐՈՒ ԹԱՓԱՆՑՈՒՄԸ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՍԱՆՃԱԳԻՆ ՄԷՋ
ԹՐՔԱԿԱՆ ԹՈՒՆԱՒՈՐ ԲՐՕՊԱԿԱՆՏԸ
Ի՞ՆՉ ԿԸՆԵՆ ԹԻՒՐՔԵՐԸ ԱՆՏԻՈՔԻ ՄԷՋ

«Ահտ Իւլ Ճէտիտ» իսլամ ազգայնականներու օրաթերթը, առանձին խմբագրականով մը կը գրէ.

Կը գտնենք որ Ալէքսանտրէթի Սանճաքի նման սահմանային կարևոր կէտ մը Թիւրքերու վնասակար բրօբականտին թատերաբեմ դարձած է, ուր արաբ ժողովուրդին հանդէպ ամենէն վտանգաւոր խաղեր կը սարքէ Թիւրք քէմալական կառավարութիւնը։

Թիւրքերը, 1921ին Գ. Ֆրանքլէն Պուիյոնի կնքած տխրահռչակ համաձայնութեամբ Ֆրանսական զինուորներու քաշուելէն իվեր ամէն տեսակ միջոցներ կը գործածեն Ալէքսանտրէթի ժողովուրդը Թրքացնելու և արաբութենէ հեռացնելու համար։

Թիւրքերու բրօբականտին տարածման գլխաւոր պատճառը եղած է այդ շրջանին համար տրուած մասնաւոր վարչաձեւը, որուն կարեւորագոյնն է թրքերէն լեզուի պաշտօնական լեզու ճանչցուիլը այդ շրջանին մէջ։ Ալէքսանտրէթի և Անտիոքի մէջ Թիւրքեր և Թրքացած արաբներ կան. քէմալիստները այդ գաւառը ձեռնտու գտան իրենց թունաւոր սերմերու տարածման և տասը տարիէ իվեր ամէն աշխատանք յառաջ տարին արմատացնելու համար այդ հունտերը։ Եւ յաջողեցան։ Այդ սերմերու արմատները բուսնեցան Սուրիական Միութեան շէնքին և սարսեցին։ Հիմայ շէնքը իյնալու վրայ է։

Չենք զարմանար այս արդիւնքին։ Թիւրքեր երկար ատենէ իվեր կը շարունակեն իրենց բրօբականտի պայքարը եռանդուն կերպով, առանց ընդդիմութեան գտնելու մեր կողմէ։

Բաւական չէ Ալէքսանտրէթի Սանճաքին մէջ արաբ լեզուի պաշտօնական լեզու ընդունուիլը, քանի որ այդ միայն անուանական է, իրականութեան մէջ այդ շրջանի մէջ արաբերէն լեզուն բոլորովին արհամարհուած է։ Դպրոցներու բրօգրամներուն մէջ արաբերէն լեզուի ուսուցումը պարտադիր ըլլալով հանդերձ, չի սորվեցուիր։ Սուրիական կառավարութիւնը, դժբաղդաբար, անհոգ գտնուեցաւ և պէտք եղած հետաքրքրութիւնը ցոյց չտուաւ, տեսնելու համար թէ՝ հո՞ն ինչպէ՞ս կը սորվեցնեն արաբերէն լեզուն։

Կ'իմանանք արդէն որ լատինական տառեր, Անտիոքի դպրոցներուն մէջ պաշտօնապէս ընդունուած են և արաբական տառեր դուրս նետուած, որովհետև այդ շրջանը հայելիի պէս կ'իւրացնէ Թիւրքիոյ մէջ տեղի ունեցող քաղաքական, ընկերային և կրթական փոփոխութիւններն ու նորութիւնները։

Այս օրեր, Թիւրքիա, սահմանի ետեւէն, Սուրիոյ հիւսիսային շրջանի ժողովուրդին կը նետէ իր թերթերը առատօրէն և ժողովուրդը սիրով կ'ընդունի զանոնք և կարդալով կը կարդայ։ Այդ պատճառաւ ընթերցողները կը ծանօթանան Թիւրք մտածումին և անոր կը հետեւին։ Ինչ որ կը սիրէ Թիւրքիան Անտիոքի Թիւրքերն ալ կը սիրեն և ինչ որ ատէ Թիւրքիան, անոնք ալ կ'ատեն։ Մինչեւ անգամ Թիւրքերը Սուրիացի արաբները եթէ ատեն, անոնք ալ նոյնը կ'ընեն։ Միեւնոյն ատեն արաբ թերթեր և հանդէսներ այդ շրջաններու մէջ անարժէք և արհամարհուած բաներ են։

Յոյս ունէինք որ օրերու ընթացքին Թրքական դրօշը և գիծը այդ շրջանէն անհետի, քանի որ Սուրիական հպատակներ են անոնք և միեւնոյն քաղաքական հետանկարները ունին։ Սակայն դժբաղդաբար մեր այդ յոյսը արգելքներու առջեւ անհետացաւ և կորսուեցաւ։ Թրքական թերթերու մեր տան մէջ մեզ դէմ մղած պայքարը յաղթական եղաւ։

Եւ ամենէն զարմանալին այն է որ, հակառակ Թիւրք կառավարութեան կողմէ արաբական թերթերու Թիւրքիա մուտքին համար դրուած արգելքին, Թիւրք թերթեր մեծ քանակութեամբ կը տարածուին մեր երկիրներուն մէջ։

Ահա այսպէս, մենք հիւսիսային Սուրիոյ մէջ մեր հայրենակիցները կը կորսնցնենք և անոնց և մեր միջեւ կը մնայ շատ տկար կապ մը։

Ալէքսանտրէթի Սանճաքին մէջ տարուած այս Թրքական բրօբականտին դէմ պէտք է մենք դիմադրենք և պայքարինք։ Սուրիական կառավարութիւնը իր երկրին մէջ տեղի ունեցող այս կարեւոր խնդրին պէտք չէ նայի Չինաստանի մէջ պատահած դէպքի մը նման։

ԴԱՍԵՐ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ
ՑԵՂԻՆ ՓԱՌՔԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

«Ո՞ր չարամիտ բռնաւորականն է ցպրել Հայ ժողովուրդի թիկունքին այն զարշահոտ ցեխը, թէ հայը սեղանաւոր է կամ գձուձ «սիւֆէնչի»... Եւրոպական չարչիների բարբաջանքն է այդ՝ մեր ցեղի էութեան անարգողը»։
Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

Ետ դառնալ, նայիլ կը ստիպենք մեր յիշողութեան, ու կը փորձենք չափել անցուած, կտրուած ճամբան, — տառապանքի ու մաքառումի տարիներուն երկար ու յետախոյզ ջղթայաձգումը դէպի անցեալին մթաժամ խորութիւնները։ Ցեղը, մեր ազգը, մեր դէմքը, հեռո՛ւն, կը սեւեռենք մեր Ցոյսին խելայեղ նայուածքները ու պատռել կ'ուզենք ապագային գօգ ու անթափանցելի հորիզոնները։

Շիլլեր կ'ըսէ. «Պէտք է վերածնել անցեալի ուժը, կենդանացնել անոր գործերը, տալ ուժեղ բնաւորութիւններ, ալեկոծել և վեհացնել հոգիները։ Երբ կը դիմես Թոյլ սերունդին, պէտք է կարենաս զայն ցնցել, թափ տալ վսեմ տպաւորութիւններով»։

Հայութեան Ոգին, հազարաւոր տարիներու կիրք մը և Արդարութեան ողբերգական սէրն է։ Մեր ցեղը՝ իր առնական խորհուրդ նկարագրով, յեռանդուն աշխատասիրութեամբ, մտածումի բարձրագոյն թռիչքով, սրտի սրբագոյն եռանդով և արուեստասէր մտքով մարդկութեան պանթէոնին մէջ գրաւեց պատուաւոր տեղ մը։

Հայութիւնը սիրեց հասկերով զարդարուած դաշտերը, հովիտներուն մէջէն բարձրացող երգերը, կեանքի ժպիտը։

Հայ միտքը եղաւ արուեստի՝ թանգարան, հայ սիրտը՝ սէրի վառարան, հայ հոգին՝ հաւատքի՝ խորան։

Շարունակենք, հին ատեն Մշակականը հայ աշխարհի արուեստներէն առաջինն եղաւ։ Ոչ մէկ ազգի մէջ թերևս այնքան ժառանգութիւն կայ հեթանոսութենէ որքան հայոց մէջ։ Բնութեան պաշտամունքը շարունակուեցաւ իր մէջ իբրև գեղարուեստ և հայ բանաստեղծութիւնը եղաւ շարունակութիւնն դիցաբանութեան։

Հետեւի՛նք մեր հին դպրականութեան մէջ համեստ ձեւերու տակ ծածկուած է ամենէն բարձր զգացումը, յաւիտենականութեան անվերջ գեղեցկութեան անշարժ տեսիլքը. անկասկած այդ հաւատքը գիտնալով էր որ Ֆինք մեր ազգային հոգին համեմատեց գերմանականին։

Հայ միտքը արտադրեց գողթան երգերը։

Հայ լեզուն՝ հայ ցեղին ինքնատիպ հանճարին ու գեղեցկագիտական փափուկ ճաշակին ճշմարիտ գրաւականն է։ Այո՛, Ոսկեդարու «Թագուհի Թարգմանութեանց» կոչուած Աստուածաշունչը փառաւոր ու յաղթական կոթո՛ղն է հայ հանճարին։ Հոս, հպարտութեամբ յիշենք թէ հին գուսաններու բամբռներուն հռչակը հասած էր մինչև հռոմէներու երկիրը, ուր, Ե. դարուն, յոյները փառաբանած են Սահակ-Պարթեւը՝ իբրև ականաւոր երաժիշտ։ Շարունակենք, Դ. դար, է՛ն մեծ հռետոր Պրոյերեսիոս հայ հանճարի ծնունդ էր, որուն՝ Հռոմի, հին աշխարհի այդ փարթամ ոստանին մէջ, արձան մը կանգնուեցաւ. «թագուհին քաղաքաց՝ թագաւոր բանից»։

Մեր Դաւիթ անյաղթ փիլիսոփան, Ե. դարուն, Աթէնքի մէջ, իբրև հայ աշխարհի պատուաբեր ներկայացուցիչ, իր հզօր մտքին, ճարտար լեզուին ու խիզախ բնաւորութեան շնորհիւ, «Անյաղթ» տիտղոսին արժանացաւ նոյն իսկ մեծամիտ յոյներուն կողմէ։

Շարունակենք, Նարեկացին, ընդունուած և ճանչցուած է իբրև հայ միտքին «Միսթիքականութեան ու եղերերգութեան մայրը»։ Շնորհալին՝ վրձինէն ծնաւ իսկապէս շնորհ ու սրբութի՛ւն։ Քուչակ մը՝ գեղեցկութեան նկարով գինովցած հոգի մը։

Երթանք և գիտենք հայ հանճարի հրաշակերտ Անիի փլատակներըն. յիշենք թէ մեզմէ աւելի կ'ապրի Լինչը, անգլիական գրականութեան մեծահռչակ ու աշխարհագէտ այդ գիտնականը։ Հոս պարտք կ'զգանք յարգանքով յիշել անունները Փրոֆ. Մառի ու հայանուէր Թորամանեանին, որոնք մեր մեռած հին քաղաքակրթութիւնը Անիի աւերակներէն յարուցին։

Չենք կրնար մոռնալ նաև Նովան, որ Հերակլ Թագաւորի արքունիքին երգիչն ըլլալու պատիւը վայելեց։

Յիշենք նաև մեր ցեղի պատուական զաւակը Կոմիտաս վարդապետը որ նոյն իսկ օտար ամենէն մեծ երաժիշտներու ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրեց և ցեղին խաչելութեան չկրցաւ տոկալ և այսօր չուզեր այլեւս նայիլ իրար բզքտող մարդ արարածներու երեսին և կ'ապրի առանձնութեան մէջ իր սիրած նահատակ մտաւորականներու հետ։

Կոմիտասի տաղերն ու ցաւերը մեր հոգւոյն խորքը մխրճած շարունակենք և ըսենք թէ Փարիզի Օբէրաներուն փառքը հանդիսաւ Տիրան պէյ մը և դեռ շատ շատեր գնահատուեցան Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Գերմանիոյ մէջ մեծ վարպետներէ։

Մանրանանք, հայ հանճարը, նոր դարերու մէջ եւս, ոչ միայն իր գոյութիւնը, այլ մանաւանդ իր առողջութիւնն ու ճկունութիւնը արտայայտեց ամէն տեղ և ամէն բանի մէջ։ Որպէսզի, հայ և օտար թերթերու մէջ, օտար շունչով սնած ու մեծցած «կարմիր ու կանաչ» գլխարկներու հեղինակներ չթունաւորեն մեր նոր սերունդը և չուրանան մեր փառքերը՝ շարունակենք մեր թուումները։

Բոլորիս ծանօթ է թէ հայ միտքը տուաւ Նալպանտեան մը, զոր Գաքոնը իր մտքին եղբայրը կը կոչէր, ծովանկարիչ Այվազովսքի մը, որ ամբողջ Եւրոպան հիացուց. Պալեան մը՝ որ Չրաղանի պալատը կանգնեց. Սեբաստացի Մարիամ մը՝ որ գորգի մը վրայ ամենաբնական կերպով Վիքթորիա Թագուհիին պատկերը ասեղնագործեց և Լոնտոնի գեղարուեստական վարժարանին ուսուցչուհի եղաւ։

Ինչպէս որ Աթէնքի ձիւնափառ Պարթենոնը յունական գեղեցկասէր մտքին, Եգիպտոսի հսկայ բուրգերն ու զօրութեան և իմաստասիրութեան խորհրդանշան սփինքսները՝ եգիպտացիներու վեհաշուք ճարտարապետութեան, Կապիտոլն ու Վատիկանը՝ հռովմէական յաղթասէր բնաւորութեան և չինական հսկայաբերձ պարիսպները՝ չինացիներու համբերատար ոգիին հայելիներն են, այնպէս ալ այն ինչ ունեցած ենք և մերն է հայ ոգիին հայելիներնեն։

Անոնք որ հայ հոգին միայն յուսահատ ներկայացուցած են, տեսած են անոր մակերեսը։

Աննուաճ կորովի խորհուրդ աւետարանը աւետաբանող կրակէ մարդոց վաղը գիտենք և վստահ ըլլանք թէ ցեղին շնորհքը կ'իջնէ մեր վրայ։

ԺՐ. Գ. ԳՈՒՅՈՒԼԵԱՆ

ԳՈՑ ՆԱՄԱԿ

«Միլլիէթ» Թերթի
Պատ. Խմբագրութիւն

Նախկին սիրելի՛ հայրենակից,

Պոլսոյ՝ կաթոլիկ պատրիարքարանի աշխարհական վարչութեան նախագահէն օրինակ առնելով, ես ալ կ'ուզեմ իմ շնորհակալութեան խօսքը ըսել, Ձեր Դաշնակ-Հոյպուն վերնագրով յօդուածաշարքին համար, որը բոլոր դաշնակ թերթերը արտատպեցին իր շատ հետաքրքիր նորութիւններուն, շատ ճիշդ... անճշդութիւններուն եւ Ձեզմէ աւելի հակադաշնակներուն հացին պոլէկ մը իւղ քսած լինելուն համար:

Ձեր գրած անհիման սուտերուն, մեծն ու պզտիկը, սխալներուն կոյտն ու նուրբը, խեղաթիւրումներուն, օգտակարն ու վնասակարը բաժնէ զատելու հոգը ոչ-դաշնակ թերթերուն ձգելով — որոնք այդ գրուածները Ձեզմէ առաջ գիտնալուն համար արտատպելու պէտք չունէին — ես կ'անցնիմ իմ երախտագիտական զգացումներու հայերէն թարգմանութեանը:

Հայութեան հանդէպ Ձեր զգացումները ծանօթ են արդէն բոլորին ... 1915էն ի վեր: Այն ատեն դուք քն՝ և տարբերութիւն չդրիք Հնչակին եւ Դաշնակին, Կաթոլիկին ու Բողոքականին մէջ. բոլորին հանդէպ նոյն... գուրգուրոտ վերաբերմունքը ունեցաք, անապատներու մէջ կամ լեռներու գլուխը, ու անոնց մայլն ու միւսն ալ մինչեւ սոր կը պահէք խնամքով. ի՞նչ եղած է որ երկու կտոր կը գործածէք այս օր, մէկ մասը կը նկատէք Ձեր անողոք թշնամին իսկ միւսին դուք կը կարդաք և հօվլիմանը կ'ընէք, արդեօք կը կարծէք թէ անոնք նուա՞զ հայ են հիմակ, քան Դաշնակները. թէ կը կարծէք անոնք աւելի՞ մօտ են Ձեզ քան Դաշնակներուն: Եթէ անոնց թերթերէն դուք այդ կարծիքը կազմած էք, այժմէն վստահեցնեմ Ձեզ որ սխալած էք, անոնք ալ կեավուր օղլու կեավուր են, թէեւ քիչ մը բամպակ տեսակէն:

Ողջեւ նախկին հայրենակից, մէկս տասնեց անցած էր, դիմել Ձեզ, որ Օթէլ Լիւքսի անունը ընդհանրացնէք ամբողջ Թիւրքիոյ մէջ, որեւէ ձեւի յայտարարութիւն մը ընելով: Շատ շնորհակալ եմ որ ձեւը գտած եւ ըրած էիք, թէեւ համառօտ, բայց հոգ չէ:

Նամակս գոց ըլլալուն համար, կը համարձակիմ ուրիշ առաջարկներ ալ ընել Ձեզ, օգնած ըլլալու համար Ձեր թերթին, որ այնքան ընդունակ է պատմութիւն գրելու:

1.— Ձեր ըրած յայտարարութեան պատճառաւ, որքան որ քիւրտ յաճախորդներ ունենամ, տարեկան 100ին 10ը Ձեզի պիտի յատկացնեմ: Շարոց մը պէկ էֆէնտիներու անուններ տուած էիք, անոնք իմ քով եկած չեն բացի երկուքէն. եթէ կը կարծէք թէ նոր պիտի գան, վստահ եղէք որ Դուք Ձեր զոմիսիոնը պիտի ստանաք:

2.— Եթէ առիթ ստեղծէք Օթէլ Լիւքսը յայտարարելու, պիտի ստանաք Ձեր վարձքը, իսկ այս անգամուայ համար հանեցէք, իմ հաշւոյն 15 Ֆրանք ստանալ էմլալը մէթրուքէէն (յեալ գոյքերու վարչութիւն), ուր ունիմ անագին չը լրացած անշարժ եւ շարժական գոյքեր:

Կեանքիս մէջ երդում ըրած եմ թիւրքերուն իրաւունքը չուտել, ու ասոր համար ալ այս վճարումը կ'ընեմ սիրայօժար, թէեւ անոնք միշտ կերած են ու պիտի ուտեն իմս:

Մ. ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ

Օթէլ Լիւքս
Պէյրութ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅԿ. ԳԻՒՂԵՐԸ

Յաջորդ թիւով պիտի սկսինք հրատարակել հիւսիսային Սուրիոյ նորահաստատ հայ գիւղերու մասին, մեր խմբագիրներէն մէկուն անձամբ կատարած քննութեանց արդիւնքը։

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՊԻՏԻ ՊԱՅԹԻ 1932ԻՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԲՈԼՈՐ ՀԵՂԻՆԱԿԱՒՈՐ ԴԵՄՔԵՐԸ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍԵՆ ԹԷ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՅ

Եւ երբ ահաւոր պատերազմը պայթի, խաղ խաղի վրայ չպիտի մնայ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐԲԵՐԱԹԵՐԹԻ ՄԸ ՊՐՊՏՈՒՄՆԵՐԸ

Ապագայ պատերազմը այլեւս իրականութիւն է։ Ոչ գրականութիւն է բառացի, ոչ ալ երեւակայական ենթադրութիւն։ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի թերթերն ու քաղաքագէտները բացէ ի բաց կը խօսին այլեւս ապագայ մեծ պատերազմի մասին, որ պիտի պայթի շատ մօտիկ ապագայի մը մէջ եւ որ ապահովաբար պիտի ըլլայ վերջին պատերազմներու ամենաահաւորը, որովհետեւ այս պատերազմէն յետոյ ոչ մէկ մարդ այլեւս ողջ պիտի մնայ։

Ընդառաջ երթալով ընդհանուր հոսանքին, որ կը տիրապետէ ամբողջ Եւրոպայի մէջ, ֆրանսական «Vu» պարբերաթերթը, հրատարակեց վերջերս բազմաթերթ մասնաւոր թիւ մը ապագայ պատերազմի մասին։ Այս բացառիկ թիւին մէջ, պարբերաթերթի խմբագրութիւնը կը հրատարակէ՝ վաղուան պատերազմին շուրջ բազմաթիւ քաղաքական եւ զինուորական անձնաւորութեանց կարծիքները։

Նախատեսութիւնները ողբերգական են։ Ընդհանուր կարծիքով ապագայ պատերազմը, մէկ մարդ իսկ ողջ չպիտի ձգէ աշխարհիս վրայ։

Պ. Փօլ Փէնլըվէ, իր յօդուածին մէջ այն կարծիքը կը յայտնէ թէ, իւրաքանչիւր պատերազմիկ երկրի օդանաւային ուժերը, հսկայական դեր պիտի խաղան ապագայ պատերազմի ընթացքին։ Այս պատճառով ալ կը թելադրէ ռազմական բազմաթիւ օդանաւերով զօրացնել ֆրանսական բանակը։

Մարաջախտ Լուտէնտորֆ եր յայտարարէ թէ՝ համաշխարհային նոր պատերազմը մեզի կը սպառնայ վայրկեանէ վայրկեան։ Լոյտ Ճորճը, Ուէլզը, Ֆօն Սէքթը, Էմիլ Լուտվիկը, Կուիլիէլմօ Ֆէրրէրօ, Մուսոլինին, Մաքսիմ Կորքին եւ նոյնիսկ Կանտին, մտասեւեռ են աշխարհաւեր նոր պատերազմի մը ահազանգը կը հնչեցնեն։

Պատերազմը ծովուն մէջ ահաւոր պիտի ըլլայ։ Այստեղ ալ օդանաւերը գլխաւոր դերը պիտի խաղան։ Հակաթորփիլլանաւերը պիտի չկրցնան օդանաւերու գործունէութիւնը մուխի այն սեւ ու թանձր ամպերով, որոնցմով պիտի լեցնեն երկինքը։ Մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար մարդիկ եւ քառասուն հազար թօնօ երկաթ պիտի տրամադրէ Ֆրանսան ծովերու վրայ մղուելիք պատերազմին համար։ Օդանաւակիր մարտանաւերը երկրի մը ռազմական կարեւորագոյն ուժը պիտի հանդիսանան։ Եւ ռազմանաւերու թնդանօթները, որոնք իրենց ուղղութիւնը պիտի ստանան անթել միջոցով, պիտի հետապնդեն օդային թշնամիները եւ ապահով եղանակով պիտի պայքարին անոնց դէմ։

Մուսոլինին ըսած է.

«Ինչպէ՞ս կ'երեւակայեն որ անոնց ահրսափելու կը խօսիմ ապագայ պատերազմի մը մասին . . . Այսօր, պատերազմ մը, եթէ նոյնիսկ երկու երկիրներու միջեւ ծագի, ճակատագրական կերպով պիտի բռնանայ համաշխարհային հանգամանք եւ ամբողջ քաղաքակրթութիւնը պիտի վտանգէ։ Իտալիան, որու պատերազմի նախաձեռնարկ չպիտի ըլլայ։ Անիկա խաղաղութեան պէտք ունի։ Ես կը ցանկամ որ, ֆաշիզմը, իտալացի ժողովուրդին ապահովէ գործակցութիւն մը ուրիշ ժողովուրդներու հետ, ապագայ գործակցութիւն մը եւ խաղաղութիւն»։

* *

«Vu» հրատարակած է նաեւ գեկոյցները ապագայ պատերազմին, որ պիտի սկսի 1932ին եւ վերջանայ 1934ին, երբ ոչ մէկ մարդ մնացած պիտի ըլլայ երկրի երեսին։

Զօրաշարժի հաչաժման առաջին իրիկունը, եւրոպական պետութեանց կառավարութիւնները պիտի հրատարակեն հետեւեալ կոչը —

ԿՈՉ

Հակառակ իր կամքին, զոր յաճախ արտայայտեց, իրաւարարութեամբ լուծելու այլ պետութեանց հետ իր ունեցած առկախ խնդիրները, պետութիւնը, դարձեալ գտնուեցաւ սուրը մերկացնելու հարկադրանքին տակ, անգամ մըն ալ պաշտպանելու համար Իրաւունքը Ազատութիւնը, Քաղաքակրթութիւնը։

Պատերա՛զմ։ Ո՛չ։ Այլ Խաչակրութիւն։ Ցանուն խաղաղութեան, մեր բանակները պիտի առաջանան դէպի ռազմաճակատ։ Եւ ապահովելու համար երկրին անդորրութիւնը, պիտի պատերազմին վերջին անգամ ըլլալով։

Պատերազմէ խուսափելու համար ամէն միջոց ի գործ դնելէ վերջ, կառավարութիւնը, վստահ՝ իր բոլոր քաղաքացիներու հայրենասիրութեան եւ իր հաւատարիմ զինակիցներու արիութեան, ձեզի կը յիշեցնէ մեր պատմութեան փառապանծ թուականները եւ կը յայտարարէ.

— Արտերը վե՛ր բռնենք...
Ցանո՛ւն Իրաւունքի...
Ցանո՛ւն Ազատութեան...
Ցանո՛ւն Քաղաքակրթութեան...
Ցանո՛ւն Համաշխարհային խաղաղութեան...

* *

Եւ շարունակելով, ֆրանսական պարբերաթերթը, պաշտօնական կարծիքներու հիման վրայ, կը հրատարակէ բովանդակութիւնները առաջին պաշտօնական գեկոյցներուն, որոնք լոյս պիտի տեսնեն պատերազմական գործողութեանց սկսման առաջին օրերուն։ Ահաւասիկ, Փարիզի զինուորական կառավարիչին մէկ գեկոյցը.—

«Յունիս 1էն 2 լուսնալիք գիշերը, ժամը 11ին առտնները. Թշնամիի ոմբակոծող օդանաւերու ուժեղ մէկ տորմիղը յայտնուեցաւ Փարիզի վերեւ։ Բայց, մեր հակաօդանաւային հրետանիի յաջող ոմբակոծման ենթարկուելով, Թշնամի օդանաւերը բան մըն ալ չը կրցան ընել։

«Ահազանգը ժամանակին հնչեցուած ըլլալով փողոցը գտնուող Փարիզցիները, կրցան բարձրանալ տուներու ամենաբարձր յարկերը։ Շնորհիւ այս արագութեան, թշնամի օդանաւերու արձակած հեղձուցիչ ռումբերը, փոքր թիւով զոհեր միայն խլեցին այն քաղաքացիներէն, որոնք նկուղները իջած էին առանց դիմակներու։

«Թշնամին, պայթուցիկ ուժեղ նիւթեր պարունակող ռումբ մը նետած ըլլալով, օդը ելաւ եւ քանդուեցաւ մեծ շէնք մը, որ իբր թաքստոց կը ծառայէր։ Զինուորական շէնքերը չվնասուեցան։ Թշնամիի այս առաջին յարձակումը պատեհութիւն ընծայեց հաստատելու բնակչութեան բարոյական բարձր կորովը»։

* *

Այս միենոյն եղելութեան մասին, գերմանական անթելը պիտի հաղորդէ հետեւեալը.—

«Փարիզէն, անհամբերու եւ մեր կողմէ սպառնուած բազմաթիւ անթել հեռագիրներ թոյլ կուտան մեզի իմանալու արդիւնքը այն առաջին թռիչքին, զոր մեր օդանաւերը գործեցին ֆրանսական մայրաքաղաքին վերեւ։ Տուներու նկուղները ապաստանած հազարաւոր մարդիկ մեռան մեր հեղձուցիչ ռումբերէն։ Միւս կողմէն, մեր պայթող ռումբերը մահ ու աւեր սփռեցին բազմաթիւ անշարժ կալուածներու վրայ, որոնց վերնայարկերը իբրեւ թաքստոց կը ծառայէին։ Ինչպէս կը թուի, հեղձուցիչ եւ պայթող ռումբերով խառն ոչնչացումը, յուսալքում պատճառած է բնակչութեան»։ (Շար.)

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ԵՒ ՄԵՂՐԻ ՄԷՋ

Փետր. 6ի առտուն, ժամը 9.22-ին, երկրաշարժի բաւական զօրաւոր ցնցումներ եղած են Սիսիանի մէջ։ Շարժի ազդեցութենէն պատերէն քարեր թափած, քանի մը մարգներ քանդուած եւ շէնքերէն ոմանք ալ ճեղքուածներ ստացած են։ Մարդկային կորուստ չկայ։

Գորիսի մէջ, նոյն օրուայ առաւօտը, ժամը 9.30ին, հինգ վայրկեան տեւող ընդհատ բայց զօրաւոր ցնցումներ զգացուած են։ Քանի մը շէնքերու վրայ ճեղքուածներ առաջ եկած են. ուրիշ վնաս չկայ։

Մեղրիի մէջ ցնցումներ տեղի ունեցած են առտուն. ժամը 8.40-ին Ցնցումը երկու անգամ կրկնուած է կէս վայրկեան տեւողութեամբ։ Վնաս չէ պատահած։

ՄԵՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ե՛

ՈՐԲԵՐՈՒ ԼԻԿԱ

Ստիպուած ենք խօսիլ այս միութեան մասին ալ, որովհետեւ, գէշ ալ էկ, քանի մը տարիներէ ի վեր կը գործէ Պէյրութի, եւ Սուրիոյ եւ Լիբանանի զանազան քաղաքներուն մէջ ունի իր մասնաճիւղերը, ինչպէս գիտէք մենք կ'զբաղինք միայն Պէյրութով։

130—150 անդամ ունի այս միութիւնը հովանաւորուած Ամերիկացիներէն եւ ղեկավարուած ընդհանուր եւ տեղական քարտուղարներով։

Որբանոցային կեանքէ՛ն միանգորդ միակ մխիթարական ժամադրավայրն է, ուր որբը կը մտնէ որպէս իր տունը։ Ունի իր երգչախումբ, նուագախումբը, թատերախումբը, եւ ֆութպոլի խումբը։ Ձրի գրադարան, հաւաքատեղի, ամէն յարմարութիւններով։ Շատ անգամներ կը սարքէ զուարճախօսական եւ այլ հաւաքոյթներ որոնք կ'ունենան իրենց յաւագոյն օգտակարութիւնը, մեր ամէն բանէ զրկուած, թշուառ որբուկներուն համար։

Վերջացող տարուայ ընթացքին սակայն, այս միութիւնը անցուց փոթորիկ մը, որը կ'սպառնար հասցնել զինքը մինչեւ լուծում։ Մէկ քանի տարիներէ ի վեր այդ միութեան ծոցին մէջ բոյն դրած փոքրաթիւ ապազգայնացած որբերու խմբակ մը չհասուակութիւնները, որոնք տեղի կ'ունենային նոյն միութեան խորհրդառու մարմնի քթին տակ, բմբռնութեան եւ ինքնադիտակցութեան մէկ չարժում առաջ բերին, գիտակից եւ ազգային որբութիւններու պահպանման խանձախնդիր որբերու մէջ, որոնք այլեւս չի հանդուրժելով այս գրութեան, պահանջ դրին վարչական փոփոխութեան եւ պարտութեան մատնեցին այդ վտանգաւոր տարրերը որոնց թիւը 20—30ը չէր անցներ։

Լիկը իրենց ազգասէր գործունէութեան թատերաբեմ դարձուցած զանազան չահերով եւ կապերով կապուած այդ որբերը ամէն տեսակ զզուելի միջոցներու դիմեցին, վերստին ձեռք անցնելու այդ միութեան ղեկը, բայց անօգուտ եղաւ։ Ու տեսնելով իրենց առջեւ այդ ասպարէզին փակուիլը, բոլորովին միութենէն, հրատարակելով իրենց հրաժարականը, պատճառաբանելով ... «Սրբազասարդ Հայաստանի մէջ»...

Աղտոտ էր բաւական ժամանակ մթնոլորտը այդ միութեան, ու նոր վարչութիւնը բոլորովին անկուսակցականներ, կ'աշխատէր միութեան բարգաւաճման համար։

Վերջերս դարձեալ սկսեր է նոր մը փչել Լիկի մէջ։

Չի գիտեմ որ կողմէն է սկսած փչել այս հովը, գիտենք միայն որ հաւանական փոթորիկներու պատճառ կրնայ դառնալ եթէ պզտիկ ճեղքուածքները չի գոցուին ժամանակին։

Տղոց զգօնութիւնը կը դառնայ պարոնի մը շուրջը, որը կարծես վերջին տարիներս սկսած է անձնական գործել եւ յիշեցնել անցեալ տարուան տխուր օրերը....

Բարեխիղճ մարդու գործ չէ անշուշտ իր պաշտօնին տուած իրաւասութիւնները չարաչար գործածելը։ Պէտք է վերջապէս հասկնալ որ մեր որբերը երէկուան մերկ ու նօթի, խեղճ ու կրակ, երկուխօսք խօսելու համարձակութիւն չունեցող տղաքը չեն։ Հիմա խելահաս են, եւ մանաւանդ կարող են զանազանել իրենց բարեկամն ու թշնամին։ Ու եթէ այդպէս է, աւելի լաւ չպիտի տալ որ օր մը օրանց անոնք պոռթկան եւ ըմբոստանան այդպիսի մարդոց եւ հաստատութիւններու դէմ որոնք կը խաղան իրենց հետ եւ իրենց գլխուն վրայէն կամուրջ ձգած կը սարքեն զանազան առեւտուրներ, չահագործելով իրենց անունը, ապահովելով իրենց ամսականը ուրկէ անդին մըհացածը չառնալ հեռաւոր քիր չէ այդ թիփերուն համար։

Մենք այս տողերը գրելու ստիպուած ենք, զգուշացնելու համար չհասգրգռուողները, բլլան ալ, նոյնիսկ Ամերիկացի թէ հայ զանազան քարտուղարներ, որպէսզի քիչ մը աւելի բաղբով չարժին այս գործին մէջ։

Մեր տեսակէտը սակայն բոլորովին տարբեր է այս միութեան հանդէպ։

Ահա թէ ի՞նչ։

Լիկի որբեր, Զաւիհաս որբեր, Թարեգործական որբեր, ու անվերջ որբե՜ր ու որբե՜ր, նոյնքան ալ միութիւններ։

Մի՞թէ բոլորն ալ նոյն ձեւով որբացածներ չեն։ Ինչո՞ւ այս պատուարը առտնց մէջ։ Ինչո՞ւ մէկը միւսին խորթ նայուածքներ ուղղէ եւ անոր հանդէպ ատելութիւն սերմանէ։

Ափսո՛ս է։ Այդ սերունդը գոնէ չպիտի դասակարգուի միջին սերունդին պէս եւ պիտի ձեռքառնուած ըլլայ զանազան յոռի ազդեցութիւններէն։

Օրուայ պահանջն է. մէկցի աւելին չերտուրուսալ, ամէն բաժանուած բոլոր որբերը պէտք 'է ժողվեն մէկ որբերու միութեան մէջ, որը առընթերու հովանաւորութեան մէջ պիտի ... հայ երիտասարդներու միութիւնը, եւ պիտի վարէ Ազգը։

Եթէ մենք, իրար մօտենալ չենք գիտեր, եթէ մեր մէջ կիրքերը դեռ չեն մարած, թո՛ղ մեր որբերը տան օրինակը եւ մեզ ամօթահար թողուն։

Կը վերջացնենք նաեւ Լիկի մասին, ուղղելով հարցում մը՝ ուր որ անկ է։ Ի՞նչ է պատճառը որ վերջերս Լիկի անդամակցող որբուհիները հրաժարած են այդ միութենէն կամ աւելի ճիշդ հեռացուցուած։ Առանց պատասխանին սպասելու բոնենք որ մեր որբ որբուհիները այլեւս չահագործուելիք առարկայ չեն կրնար ըլլալ, եւ չեն գործածուիր զանազան նպատակներու։ Այդպիսիներուն կը մնայ ուրիշ դուռներ բախել եւ կամ նոր որբեր աւելցնելու միջոցներու մասին խորհիլ։

ԲԱԳԱՐԱՏ

(Շար.)

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Վեց պատկերներ Վարդանանց ողբերգութենէն Թատրոն Քրիստալի մէջ

Գեղեցիկ յաջողութիւն մը եղաւ Գեղարուեստասէր Միութեան կիրակուայ ցերեկոյթը՝ նուիրուած Վարդանանց Նահատակութեան։

Այս ծափերի չարժուածով, Միութեան անդամները, եւ մասնաւորապէս Տիկ. Լ. Փօթուքեան ու գեղասէրն Զաֆրաստ, ցոյց տուին իրենց գեղեցկագիտական ճաշակն ու զտողութեան ոգին։

Դերասան Զաֆրաստի յղացումով եւ բեմադրութեամբ (Mise en Scéne), համաձայն չարժապատկերի գպրոցի պահանջներուն, ներկայացուեցան վեց գլխաւոր պատկերներ Վարդանանց ողբերգութենէն։

Ուղղակի ներշնչէ Վարդանանց պատմութենէն վերցուած էջերը միացած գերակատարներու եւ երեւակներու պատմական ու շքեղ տարազին, ներշնչեցին հասարակութեան հայրենասիրութեան եւ արուեստի ջերմ զգացումներ։ Արեւապաշտութեան պատկերը ինչպէս նաեւ Վարդանի մահուան տեսարանը Շօբէնի յուղարկաւորական քայլերգի տխուր չեշտերուն մէջ դժուարին բայց հրաշալի իրականացումներ էին, որ բուռն կերպով ծափուեցան։

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻՆ ՕԺՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ամերիկայի Հայ Կարմիր Խաչը 1930ի ընթացքին հետեւեալ օժանդակութիւնները բրած է.— Պէյրութի Հայ Ճեմարանին ղրկած է 1000 տոլար, երկու մասնավճարով։ Յունաստանի Կ. Խաչի կրթական գործերուն յատկացուած է 300 տոլար։ Այս Փետրէին ալ 1500 տոլար պիտի ղրկուէր, ամբողջ չէնքը գնելու համար։ Փարիզի համալսարաններու մէջ Կ. Խաչին կողմէ որդեգրուած ուսանողներուն առ հաչիւ ղրկուած է 325 տոլար։ Թանտասի մէջ որդեգրուած ուսանողի մըն ալ 200 տոլար։

Մուսուլի Հալէպը Նորահաստատ գիւղին մէջ դպրոցի չէնք մը չինուած է, ուր 300է աւելի աղքատ տղաք ուսում կստանան։ Դպրոցի կահաւորման եւ ուսուցիչներու թոշակին համար ալ 250 տոլար ղրկուած է։ Գաղթականներու փոխադրութեան ալ 3000 տոլար տրամադրած էր անցեալ տարի։

Պուլկարիոյ Մեսրոպեան Ճեմարանին վճարած է 150 տոլար, իբր 10 որբ ուսանողուհիի թոշակ։ Խասքովայի դպրոցին՝ 50 տոլար, Պուլկարիոյ մէջ կարօտ կիներու գործ հայթայթելու համար՝ 50 տոլար։

Ասկէ զատ 215 տոլար տրամադրած է կարօտներու եւ աղքատներու։

ԽՂՃԱՂ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ

Պասրայի մէջ ներկայիս 8,900 հայեր կ'ապրին, որոնց 170ը տեղացի։ Հայերը կը զբաղին հետեւեալ գործերով.— Ազատ արուեստ, առեւտուր, պաշտօնէութիւն, արհեստաւորութիւն։

Առաջին դասը եթէ ոչ առաջին, գոնէ երկրորդ տեղը կը գրաւէ հրապարակին վրայ։ Առեւտրականները քիչ են, իսկ պաշտօնեաները եւ արհեստաւորները շատ։ Այս վերջինները կը գործեն պետական եւ քաղաքային զանազան ձեռնարկներու մէջ, եւ շատ գնահատուած են։ Կան գործաւորներ ալ կան, բայց ոչ բանուոր։ Մէկ խօսքով, հայերու տնտեսական կացութիւնը միխիթարական է։

Դպրոցը, զոր կը կառավարեն երկու գաղթականներէ եւ մէկ տեղացիէ բաղկացեալ հոգաբարձութիւն մը, 50ի չափ աշակերտ ունի։ Դպրոցին տեղը հեռու ըլլալով, տղաքը օտար վարժարան կը ղրկեն իրենց զաւակները։

Պասրայի գաղութը շատ խաղաղ է։ Ոչ կուսակցական վէճ կայ, ոչ ալ տեղացիի ու եկուորի անիմաստ խնդիր։ Արաբներուն հետ ալ լաւ յարաբերութիւն։

«ԳՈՒՏՐԻՃ» "GOODRICH" "ԿՈՒՏՐԻՃ"
ՁԵՐ ՕԹՕՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻԱՅՆ
"ԿՈՒՏՐԻՃ" ՔԱՒՈՒՉՈՒԿՆԵՐԸ

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներուն բաղադրութիւնը ամենամաքուրն անխարդախն է. կտաւը պատրաստուած է Եգիպտոսի ամենաընտիր բամպակէն, որով կատարելապէս տոկուն եւ ապահով է։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկները համազօր են ամենավստահելի ապահովագրութեան. անոնցմով ճամբորդել, կը նշանակէ ապահովագրուած ըլլալ։ Այս ճշմարտութեան համոզուելու համար միայն մէկ անգամ փորձեցէք։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներու ... նութեան միջոցին յառաջ եկած վնաս կամ թերութիւն երաշխաւորուած է։

Լիբանանի եւ Սուրիոյ գործակալն է՝
ՄԻՇԷԼ ԹՐԱՏ՝ Պէյրութ
Հիւս. Սուրիոյ գործակալներն են ՄԱՃԼՈՒՄԵԱՆ եւ ՔԷՕՐՕՂԼՈՒԵԱՆ Հալէպ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՄԵՐ. ԵՒ ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Թուրքիոյ Ամերիկեան դեսպան Մ. Կրօ, անգլիական դեսպան Սըր Քլարք եւ ֆրանսական դեսպան Պ. Ժան Պօզէ ժամանեցին Պէյրութ ծովու ճամբով։

Պրն. Բօնսօի կողմէ Պրն. ... Ֆլօրաք եւ Թիկնապահ քարիթէն Լօրաս դիմաւորեցին հիւրերը։ Նոյնք ուղղակի Բ. Դօմիսէրութեան պալատը գացին՝ ընկերակցութեամբ Պէյրութի հիւպատոսներուն։ Միւնոյն օր կէսօրէ վերջ անոնք այցելեցին Թանգարանը, Ամերիկեան եւ Անգլիական վարժոցները եւ վերջը գացին Նէհր էլ Քէլպ։ Հետեւեալ օր այցելեցին Պաալպէքի աւերակները։

Ասկէ պիտի մեկնին Դամասկոս եւ պիտի անցնին Պաղեստին։

ԹԱՀՍԻՆ ՓԱՇԱՅԻ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԸ — ԹԻՒ 23

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ

ԲԻՒՐ ՔԷՕՍԸ Ի՛ՆՉ ԿԸՆԷՐ ՊՈԼԻՍ

ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ

ԴԺՈԽԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՆ ԿԸ ՊԱՅԹԻ

28 ՄԵՌԵԼ ԵՒ 50 ՎԻՐԱՒՈՐ

Խալիֆը եֆէնտիներ կը փախնին

«Պրօ Արմէնիա» թերթի այս հակաթիւրք հրատարակութիւններուն վրայ, հրահանգ տրուեցաւ Պէյ Օղլուի միւթէսարրֆութեան պէտք եղած ծանօթութիւնները հաղորդելու համար այդ թերթի խմբագիր Բիէռ Քէյարի մասին, որ Պոլիս գտնուած էր։

Միւթէսարրֆը յետ քննութեան կ'իմացնէր որ Բիէռ Քէյառ, Պոլիս, Պէյ Օղլուի «Լօսամտրին» դպրոցին մէջ ուսուցիչ եղած է ժամանակին եւ առտնն մ'ալ Կալաթայի կեդրոնական վարժարանին մէջ։ Տեղեկագիրը կ'իմացնէր նաեւ որ իր ուսուցչութեան շրջանին, Բիէռ Քէյառ, չաբաթը երկու անգամ դասախօսութիւններ կուտենար հայերու հետ եւ որու հետեւանքով ալ վտարուելով հեռացուած էր Պոլսէն։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՇԷՖԻԳ ՓԱՇԱՅԻ ՓԱՐԻԶԷՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ՎԵՐՋԻՆ ՆԱՄԱԿԸ

Հազրէթի փաշա,

Օսմանեան կայսրութեան ի գործ դրած զուլումներէն եւ բռնութիւններէն ազատուելու համար Հայ Յեղափոխական Քօմիթէն մօտ ատենէն իր ծրագիրներուն գործադրութեան պիտի ձեռնարկէ։

Ձեր, Ապահովութեան նախարարութեանց մեզի դէմ ձեռք առած բոլոր միջոցներուն օրը օրին կը տեղեկանանք։ Կարգ մը պարապ ենթադրութիւններով եւ չարամիտ դրպարտութիւններով անմեղ հայերը չարչարելէն օգուտ չկայ։ Մեր քօմիթէն իր ձեռնարկներուն յաջողութեան համար մասնաւոր յանձնախումբ մը նշանակած է, որոնք դաղտնի կերպով գալով պիտի գործադրեն։ Անոնց Պոլիս մուտքը արգիլելու անկարող պիտի ըլլաք եւ ոչ մէկ բան չպիտի կրնաք ընել։ Ահա այս պարագաները թող լաւ ծանօթ ըլլան Ձեզի։

17 Յունիս 905 — Տ—Խ—Կ

Փարիզ

Հայ քօմիթէները ժընեւի մէջ, քանի մը անգամներ Ահմէտ Րիզա պէյի եւ իր ընկերներուն հետ տեսակցելով, համագործակցութիւն առաջարկած եւ ամենավերջն ալ քոնկրէ մը գումարած էին։

Մեր արտաքին նախարարութեան այս մասին կարգ մը մասնաւոր տեղեկութիւններ հաղորդուած էին օրին, որոնց պատմութիւնը շատ երկար է։ Միայն թէ կը յիշեմ Ահմէտ Րիզա պէյի հայրենասիրութիւնն ու անկեղծութիւնը հաստատող յիշատակ մը։

Սըլըքզի դէպքէն երկու ամիս առաջ տեղի ունեցած ժողովի մը ընթացքին Ահմէտ Րիզա պէյ, հայ քօմիթէներու Օսմանեան երկրին մէջ անկախ Հայաստան մը ստեղծելու ծրագիր ունենալը, եւ անոր յաջողութեան համար երկրի զանազան մասերուն մէջ ապստամբական չարժումներ ընելով օտար տէրութեանց միջամտութիւնը ապահովելը ծրագրած ըլլալը իմանալով, մերժած էր անոնց գործակցիլ, նկատելով որ օտարներու միջամտութիւնը մեր հայրենիքը կը վնասէր։

Սուլթան Համիտ յանկուն պէս Ահմէտ Րիզա պէյի այս մըտածելակերպը, շատ գոհ մնաց եւ զայն վերստին հրաւիրեց բարձր պաշտօններ տալու համար, սակայն ան մերժեց։

* *

Մեր նախկին բացատրութիւններէն հասկցուածին պէս, հակառակ ձեռք առնուած կանխազգուշական բոլոր միջոցներուն եւ խստութեանց քօմիթէի սանձը իր պատրաստութիւնները կատարեալ հմտութեամբ կազմակերպած ըլլալով 1321 տարուան, Յուլիս 8ին, ուրբաթ օր, կէսօրուան մօտ դժոխային մեքենան պայթեցաւ։

Ամենամեծ լեռնային թնդանօթներու ձայնին չափ աղմուկ եւ որոտում հանող եւ ամբողջ Եըլտըզի տարածութիւնը դողի մատնող այդ պայթիւնը, Պոլսոյ ամենահեռու թաղերն իսկ սարսեց։ Այս խլացնող պայթիւնը Սուլթան Համիտն ու իր շուրջը գտնուող հազարաւոր մարդիկը շփոթութեան մատնած էր եւ ոչ ոք գիտէր թէ ի՛նչ էր կատարուածը։

Սուլթան Համիտ այդ րոպէին մզկիթէն ելնելով, իր կառքը նստելու համար դէպի սանդուխները կը յառաջանար։ Հանգուցեալ Շէյխ Իւլ Իսլամ Ճէմալէտտին էֆէնտիին հետ քանի մը խօսքեր փոխանակեց եւ սովորականէն շատ աւելի ժամանակ մը ուշ մնաց։ Ըստ սովորութեան աջ եւ ձախ կողմերը շարուած էին թիկնապահներ եւ զինուորականներ։ Զինուորական ջոկատները իրենց բարեւի դիրքերուն մէջ կը գտնուէին։ Երկու կողմերը բազմաթիւ մարդիկ շարուած էին, դիտելու համար Սէլամլըգի արարողութիւնները։ Այս վայրկեանին պայթելու համար լարուած կսպասէր դժոխային մեքենան։ Որովհետեւ քօմիթէն շատ անգամներ եկած եւ սորված էր Սուլթան Համիտի մզկիթէն ելած վայրկեանը որ գրեթէ միշտ անփոփոխ էր։ Ամէն անգամին թագաւորը մէկ վայրկեան եւ 42 երկվայրկեանի ընթացքին կը կտրէր այդ միջոցը եւ կը հասնէր Եըլտըզի իր պալատին։ Որով դժոխային մեքենան այդ հաչուով պատրաստուած էր։

Սուլթան Համիտ այդ անեղնագոռ որոտումէն եւ օդին մէջ թռչտող կտորներէն հասկցած էր որ զարհուրելի բան մը պատահած էր։ Սակայն, հակառակ այդ բոլորին ոչ մէկ սարսափ ցոյց չտուաւ եւ ձայնելով ինծի ըսաւ. «Ի՞նչ կայ, ի՞նչ պատահեցաւ»։ Անկէ վերջ իսկոյն կառք նստեցաւ, ձիերը քը սաստ եւ քշեց։ Կառքը դուռնէն ելնելով դէպի պալատ կը սուրար։ Երկու կողմ չարուած բազմութիւնը կը գոչէր «Կեցցէ թագաւորը, անվնաս ըլլայ»։

Թագաւորը ժպիտով կը պատասխանէր բոլորին։ Ցիթ քէօշկը հասաւ եւ ներս մտաւ։ Սարսափի եւ մտահոգութեան մատնուած հանրմ էֆէնտիներուն մօտեցաւ եւ զանոնք փայփայելով ու շոյելով հանդարտութեան հրաւիրեց։ Վերջը Սուլթան Համիտ հրամայեց խիստ քննութիւններ կատարելով ոճրագործները երեւան հանել։

Դժոխային մեքենայի պայթումին շուրջ առաջին տեղեկագիրը Պէշիկթաշի հրամանատարութեան կողմէ տրուած էր։ Այս տեղեկագիրէն կը հասկցուէր որ ռումբի պայթիւնի հետեւանքով 26 զինուորներ մեռած եւ 58 հոգի ալ ծանր եւ թեթեւ վիրաւորուած էին։ 20 ձիեր եւ բազմաթիւ կառքեր օդը ցնդած։

Ասոր վրայ թագաւորը իր կողմէ մասնաւոր յանձնախումբ մը ընտրեց եւ գործին քննութիւնը յանձնեց անոնց։

Մէկ կողմէ մեռնողներու քննութիւններ եւ վիրաւորներու հարցաքննութիւնները եւ միւս կողմէ ռումբի պայթելէն օդը նետուող կառքերու որո՞նց պատկանիլը կը քննուէր։ Կառանոցներու մէջ ... գիւտերէն հաստատուած էր իւրաքանչիւրի վերջին ձեւն ու ռումբին բովանդակութիւնը։ Մեռնողներէն չատերուն մարմին երկաթի կտորներ գտնուած էին, ուրիշներուն գանկերէն պողպատի փշրանքներ, իսկ ոմանք ալ ոեւէ վէրք չունէին։ —

Քննութիւններէն ցոյց կուտային որ անոնց մահուան պատճառը եղած է ռումբի սաստիկ պայթիւնի եւ ուժի ազդեցութեան տակ օդի ալիքներուն խտանալէն, որուն մէջ չեն կրցած շնչել եւ կիցած է իրենց սիրտը։ Կան նաեւ մեռնողներ որոնք պայթումի ձայնէն յանկարծամահ եղած են։

(Շար.)

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԵԱՆՔԸ ԴԱՄԱՍԻ ՄԷՋ

Հ. Մ. Ը. Մ.-Ի ՀԱՆԴԷՍԸ
«ԽԱԺԱԿ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Ամսոյս 22ին, կիրակի օր, կէսօրէ առաջ սինեմա Հայպրայի մէջ կատարուեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի 12րդ տարեդարձի շքեղ տօնակատարութիւնը։ Ժամանակէն առաջ մեծ բազմութիւն մը լեցուցած էր արդէն սրահը։

Կ'արժէ յիշել, որ սոյն հանդէսը տեղի պիտի ունենար ասկէ մօտաւորապէս երկու ամիս առաջ։ Իսկ կարգ մը մութ տարրերու հակառակութեան հետեւանքով չէր թոյլատրուած, նոյն իսկ սկսուած հանդէսը արգիլուած էր։ Պատիւ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի տղաքներուն, որոնք իրենց յամառ եւ եռանդուն ջանքերուն շնորհիւ կրցած էին թիւրիմացութիւնները փարատել, չէզոքացնել մութ տարրերը եւ յաջողած աւելի գեղեցիկ եւ փառաւոր կերպով տօնել իրենց հանդէսը։

Հանդէսին որպէս բանախօս հրաւիրուած էին, Պաալպէքէն՝ Սուրիոյ եւ Լիբանանի ընդհ. սկաուտապետը Պ. Թէքեանեան եւ Պէյրութէն՝ Պ. Սուրէն Բաքալեան։ Առաջուց հանդէսի նախագահութեան համար, մասնաւոր կերպով հրաւիրուած էր կաթող. փոխանորդ Խադ եպիսկոպոսը, որը մերժած էր ընդունիլ պատճառ բռնելով եկեղեցական արարողութիւնները, այսինքն եկեղեցական արարողութիւնները կ'ուշանային եւ ինք ներկայ չէր կրնար գտնուիլ որոշեալ ժամուն։

Իրականին մէջ ալ եպիսկոպոսը այլ կերպ չէր կարող շարժիլ, որովհետեւ «հոգւով եւ մարմնով յօժար» չէր այս շարժման։

Օրուան նախագահ Պ. Սազճեանի հակիրճ մի քանի խօսքերէն յետոյ հանդէսը բացուած յայտարարուեցաւ «Յառաջ Նահատակով»։

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը բերած էին Օր. Մէլիքեան դաշնակով եւ Պ. Արշաւիր Խրանեան ջութակով։ Արտասանութիւններ ըրին Հ. Մ. Ը. Մ.-ի անդամները Պ. Պ. Անտոն Աւետիսեան եւ Սարգիս Պէքեարեան. Նոյնպէս մեներգեց Պ. Գրիգոր Գազանճեան։

Պ. Թերճանեան գեղեցիկ կերպով բացատրեց սկաուտական շարժման էութիւնը եւ անոր օգուտները երիտասարդութեան համար։ Մատնանշեց օտար ժողովուրդներու մէջ սկաուտական շարժման հանդէպ ցոյց տրուած գնահատելի հետաքրքրութիւնը եւ շեշտեց, յորդորեց հայ ծնողքը, որպէսզի սիրով իրենց տղաքներն ու աղջիկները յանձնեն Հ. Մ. Ը. Մ.-ի դպրոցին, պատրաստուելու համար հոն հոգւով մաքուր, ֆիզիքականով առողջ եւ նկարագրով ազնիւ հայեր։

Պ. Սուրէն Բաքալեան մէկ ժամու չափ կուռ եւ բովանդակալից ճառ մը խօսեցաւ։ Նախ պատմականը ըրաւ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի շարժման, խօսեցաւ անոր ծագման եւ դերին մասին, բացատրեց թէ՝ ի՞նչ նպատակներով հիմը դրուած էր անոր մեր մէջ։ Յետոյ օրինակներով ցոյց տուաւ թէ՝ Հ. Մ. Ը. Մ.-ը միջոց մըն է մեր ազգային արժէքները ցուցադրելու օտարներուն։ Յարգելի բանախօսը յայտնեց նաեւ թէ՝ մեր ներկայ գաղութահայ իրականութեան մէջ հայ պատանին հայ պահելու լաւագոյն ազդակներէն, այլ ազդակներու կարգին, մին ալ Հ. Մ. Ը. Մ.-ը կը հանդիսանայ։ Վերջապէս յորդորեց ժողովուրդը, որպէսզի բարոյական եւ նիւթական զոհողութիւն յղանայ անոր, որպէս ազգ. ոյժ պատրաստող մի օրկան, մօտ օրէն տեսնելու «Մասիսը եւ ապա մեռնելու»։

Սկաուտներու կողմէ եղան բրգաշինութիւններ ծափեր խլելով ներկաներէն։

Հանդէսը փակուեցաւ «Մեր Հայրենիք»ով։

Ապրի՛ք տղաք, արժէք մի տաք որեւէ մէկ խոչընդոտի եւ միշտ յառաջ գացէք եռանդով, գիտցէք որ ապագան շատ բան վերապահած է գիտակից երիտասարդներուն։

* *

Նոյն երեկոյեան, սինեմա Հայպրայի մէջ «Խաժակ» թատերախումբը բեմադրեց երեք կատակերգութիւններ ի նպաստ «Յառաջդիմասիրաց Տան» սրահին։

«Խաժակ» թատերախումբի անդամները բոլորն ալ սիրողներ ըլլալով հանդերձ, բաւական յաջող էին իրենց խաղարկութեանց մէջ եւ կրցան գոհ ձգել հասարակութիւնը։

Ներկայացուող կատակերգութիւններն էին՝ «Երկու Թաղեր», «Դրդումի վաճառականը» եւ «Թիւ 5 խեղադար»ը։

ԹՂԹԱԿԻՑ

28—2—31

Դամասկոս

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ ԱԿՈՒՄԲԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ
ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ
500Է ԱՒԵԼԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐ ՆԵՐԿԱՅ ԷԻՆ

Անցած կիրակի օր տեղի ունեցաւ բացման հանդէսը Հ.Յ. Դաշնակցութեան Նահր թաղի Նորավարձ ակումբին։ Ուր սենեակ եւ հսկայ սրահ մը պարունակող այդ նոր շէնքը ծայրէ ծայր լեցուած էր 500է աւելի ընկերներով։ Ամենատարեց ընկեր Հայր Աբրահամի առաջարկով ակումբը կոչուեցաւ «Ազատամարտ» անունով։

Շատ խանդավառ եւ ոգեւորիչ մթնոլորտի մը մէջ հեւքնեւ բանախօսութիւններ ըրին ընկերներ Արամ Սահակեան եւ Մովսէս Տէր Գալուստեան, ընդմիջուած ծափեր խլելով ներկաներէն։ Եղան արտասանութիւններ եւ մեներգեր։ Քեմենչիստ Պ. Ռուբէն նուագեց երկու ազգ. երգեր։

Տիրող աննախընթաց խանդավառութենէն քաջալերուած ընկերներ իրենց նուիրատուութիւններ ըրին սրահին կահաւորման ի նպաստ եւ կարճ ժամանակի մը ընթացքին գոյացաւ 200 ս. ոսկի գումար մը։ Բացի այդ բազմաթիւ ընկերներ նուիրեցին նկարներ, նստարաններ, գիրքեր, թերթեր, եռագոյն, վարագոյրներ եւլն. որոնց գումարը կանխիկ նուիրատուութեան կրկինը կը կազմէ։ Իսկ շատ մը ընկերներ ստանձնեցին Նորավարձ ակումբի մեծ սրահին եւ բոլոր սենեակներուն լուսաւորումը ելեքտրականութեամբ։

Ընկ. Գասպար Իբէճեան իր փակման խօսքերով եւ գեղեցիկ օրինակով մը ցոյց տուաւ հայ ժողովուրդի ապրելու կամքն ու տենչը։

«Մշակ Բանւոր»ով փակուեցաւ հանդէսը։

ԱՆՏԻՈՔ
ԹԻՒՐՔ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ ՀԵՐՈՍՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԵՒ ԿԸ ԾԵԾԵՆ

21 Փետր. թուակիր նամակ մը ստացուած է «Նարըն» ֆրէ. թերթը, իր Ալեքսանտրէթի մասնաւոր թղթակիցէն, զոր զարմանքով կը հրատարակենք.

«Ֆրանսական կառավարութիւնը փաստաբան Ալբերթ Պաշեր Քեմալիին, «Անալի» կուսակցութեան լիսիլը, որ Աստանայէն Սուրիա փախած էր, Անթաքիա բնակութիւնը որոշած էր։ Անոր այդ մարդը կը գտնէր անտիռ, զատուած իրեն հետ փախչող ընկերներէն եւ կ'ապրէր արհամարհուած կեանք մը։

«Այս մարդը որ Անտիոքի թիւրքերէն զզուանք եւ տեսլութիւն միայն կը տեսնէր, թիւրք կառավարութեան հասցէին քէշ բառութիւններ կ'ըրէր. այդ պատճառաւ Անտիոքի երիտասարդները չկրցան հանդուրժել եւ յաւ ծեծ մը քաշեցին։ Շատ կռուաց, ճչաց, սակայն ոչ ոք անոր աղաղակներուն պատասխանեց»։

Այս լուրը հրատարակելէ վերջ, «Անն իւլ ձէտիս» իսլամական թերթը, կ'աւելցնէ իր կողմէ.

«Իսկենտէրունի թիւրքերը այս փաստով ցոյց կուտան թիւրքիոյ հանդէպ իրենց ունեցած համակրութիւնը։ Մինչեւ անգամ չեն վարանիր հակաքէմալականներու վրայ յարձակում կատարելէ, որոնք Ֆրանսացիներու կողմէ հիւրասիրուած են»։

Պ. ԱԼՖՈՆՍ ԱՅՈՒՊ

Փարիզէն կը հաղորդուի թէ Լիբանանի Փարիզի ներկայացուցիչը Պ. Ալֆոնս Այուպ ստացեր է Լէժիոն տ'Օնէօրի ասպետի խաչը։

Պ. ՏԷՊՊԱՍ ՓՈՔՐ ՍԷՐԱՅԻ ՄԷՋ

Հանոյքով կ'իմանանք թէ Պ. Տէպպաս, որուն ապաքինումին մասին գրեր էինք, բոլորովին կազդուրուած ըլլալով կրցաւ փոքր սէրայ իջնել. երկուշաբթի առաւօտ անկայ նախագահից նախարարաց խորհուրդին։

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԸ

Սինեմա Ալֆոնսի տնօրէնութիւնը ուսանողներու նամակին պատասխանելէ առաջ, մամուլին մէջ կը յայտարարէ որ թէեւ իր սրահը փաղփի լաւագոյնն է եւ իր գիները ժողովրդական են, այսուհանդերձ ցոյց տալու համար այն տրամադրութիւնը զոր ունի դէպի ուսանողները, պատրաստ է, երեկոյթներուն ինչպէս նաեւ ցերեկոյթներուն համար նուիրին շատ զեղչ մը ընել անոնց։

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

Պատ. խմբագրութիւն «Ազդակ» հայաթերթի

Աստ

«Լիբանան»ի 4 Փետր. չորեքշաբթի օրուան թիւին մէջ կարդացի Մամլբեյնի հայկ. հիւանդանոցի հաշուական խնդիրներու շուրջ Պ. Մանուկեանի հրատարակած մի քանի յօդուածները։

Յիշեալ հաստատութեան հաշուակալ եւ քարտուղարի հանգամանքով ներկայացնելով սոյն հաշիւներու շուրջ մանրազննին քննութիւն մը կատարեցի, ի վիճակի եմ յայտարարել թէ գրուած տեղեկութիւնները բացարձակապէս սխալ եւ ենթադրական կարծիքներու վրայ են։

Յօդուած 63ի մէջ յիշուած 90 ոսկի 33 ս. դ. հաշիւը 60 ոսկի 33 ս. դահեկան է, 30 ոսկի խիւրճ.ի յաւելում մը եղած է Պ. Մանուկեանի կողմէ. յիշեալ գումարը ծախսուած է Տիկնանց Յանձնախումբի կողմէ, Սբ. Ծնունդի եւ Սբ. Զատկի տօներու առթիւ գնուած է գուլպայ, թաշկինակ եւլն. եւ նոյն յանձնախումբի ձեռքով բաժնուած է հիւանդներուն եւ հաշիւը ներկայացուած հիւանդանոցի գանձապահին. հիւանդանոցի մարանէն եղած չոյինչ կայ այս գումարին մէջ։

Յօդուած 64ին մէջ յիշուած 1427 ոսկ. 47 ղիւր. դհկն. ծախսի մասին կարդացի, քննութեան մէջ գտայ որ սոյն գումարը եղած է հիւանդանոցի 1928—1929 տարեշրջանի առօրեայ ծախքը հետեւեալ մանրամասնութեամբ 263 ու կէս ս. դ. աւելի ըլլալով։

Բանջարեղէն	285	ոսկ.	49 դ.
[illegible]	161	»	36,50 »
Սննդեղէն	409	»	31
Դարի եւ կեր հաւերուն	115	»	52,50 »
Դեղ ծունեն	3	»	27 50 »
Վառելանիւթ	216	»	97 »
Կահկարասիք	70	»	95 »
Օրավարձ	28	»	80 »
Փոխադրութիւն	53	»	40 »
Նորոգութիւն	85	»	01 »
Ընդհ. գումար	1430	»	09 »

Նաեւ նոյն յօդուածին մէջ յիշուած 118 ս. ո. 04 դհկն. ծախսի մանրամասնութիւնը եղած է հետեւեալ կերպով.

	ս.ո.դհկ.
Կռամաֆօնի նորոգութիւն	2,30
Հիւանդանոցի մէջ ապաքինած 11 հիւանդանոցը ձգող 3 հիւանդներու	30,00
Էշ մը գնուած	66,00
Դերձան, խառնոց, կապ օճառի կլայագործի եւլն.	1973
Ընդհ. գումար	118,03

Պարզապէս կը տեսնուի որ պատուելիին քննելիք ոչինչ չէ մնացեր, մինչդեռ յարգելի Պ. Մանուկեանը վերը նշանակուած բոլոր գումարները որպէս թէ պատուելի Հասիսեանի գրպանը մտած ցոյց կուտայ։

Ս.Մ. ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ

Քարտուղար հաշուակալ Մամլբէյնի բոժախսանոցին

ՇԷՅԽ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ՃԻՍՐ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Կ'իմանանք որ Երեսփոխանական ժողովի նախագահ Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսր կը շարունակէ առաւ... կան դառնալ ամենաջերմ ընդունելութեան Եգիպտոսի զանազան քաղաքներուն մէջ։ Ն. Վ. Թալհաս պէյ ի պատիւ իրեն տուաւ ճաշասեղան մը որուն կը մասնակցէին քաղաքի բոլոր երեւելիները։ Հաղորդակցութեանց նախարարը, Թուֆիք Տոսա փաշա կը պատրաստէ իր կարգին ճաշկերոյթ մը։ Շէյխը երկուշաբթի պիտի մեկնի Դահիրէէն, Ասուան եւ իր շրջականները երթալու համար։

Պ. ԼԷՖԻՍԻԷ

Պ. Լէֆիսիէ Բ. Գոմիսէրութեան ընդհ. քարտուղարութեան կցորդն էր եւ այժմ Զաղեաթի հիւպատոսն է, մօտերս Պէյրութ կ'սպասուի։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ շաբաթ Փետր 28ին, Փարիզի մէջ ամենամտերիմ եւ սեղմ շրջանակի մէջ տեղի ունեցաւ ամուսնութիւնը Բ. Գոմիսէրի խորհրդական պատուիրակ Պ. Ժան Հէլեօի ընդ կոմսուհի Կիլլմէք ըր Բէռուէնի. եւ տիկին Հէլեօ Պէյրութ պիտի ժամանեն յառաջիկայ շաբթուայ ընթացքին։

ՕՁԻՒԸ ԶԵՌՔ ՏՈՒԱԾ

Ոճրագործ Նախլի Ալու Սէլպէ, որ անցեալ քանի մը շաբաթ առաջ Մէզրաա թաղին մէջ սպաննած էր իր ընկերը՝ Տրէյճան Նագիբ անուն Կիպրոսցի բողի մը համար, ձերբակալուած է Մուսէյթպէ թաղին մէջ, գտնելով տեղ մը, ուր կը մնար այդ օրէն ի վեր։

Ոճրագործը խոստովանած է իր յանցանքը։

ԹԻՒՐՔ ԱՒԱԶԱԿ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԱԾ
ԹԻՒՐՔ ԹԵՐԹԻ ՄԸ ՇՈՂՈՔՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Իպրահիմ Հասան, ֆրէ-սիւրիական սահմանին վրայ Մալինի գիւղի բնակիչներէն, նշանաւոր աւազակ մը, սահմանի մօտակայ շրջաններուն մէջ երկար տարիներ ի վեր խառնակութիւններ կը յառաջացնէր. Թրքական եւ Ֆրանսական ուժեր շարունակ կը հետապնդէին զայն եւ իր ընկերները, բայց չէին յաջողեր ձեռք անցնել։

«Ֆիլյէս» թիւրք թերթի վերջին թիւին մէջ կը կարդանք որ այս թիւրք աւազակը քանի մը օր առաջ Ֆրանսական ուժերուն հետ բախում ունեցած եւ այդ ընդհարման միջոցին սպանուած է, «Ֆիլիս» թերթը այս լուրը հրատարակելէ վեր ուրախութիւն կը յայտնէ Ֆրանսական ուժերուն եւ կ'աւելցնէ որ այլեւս թիւրքերու եւ Ֆրանսացիներու միջեւ համագործակցութիւն բռնուած է՝ մաքրելու համար սահմանը։

Մինչդեռ թերթը ասկէ շաբաթ մը առաջ կը քննադատէր Ֆրանսական կառավարութիւնը եւ զայն կ'ամբաստանէր սահմանի դէպքերու բեր հեղինակ...։

Ի՞ՆՉ ԵՂԱՒ ՀԱՅԻՊ ԹԱՀԱՅԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՎՃԻՌԸ

Մեր ընթերցողները գիտեն անցեալ օրեր ոճրագործ Հայիպ Թահաի մասին տրուած մահավճիռը։ Հանրապետութեան նախագահը՝ որուն ղրկուած էր վճիռը ի վաւերացում, երկար ուսումնասիրութենէ վերջ, այժմ անոր թղթածրարներուն քննութիւնը յանձնուած է Ֆրանսացի օրէնսգէտներուն, Բ. Գոմիսէրութեան պաշտօնեաներէն, որոնք հարկ եղած ուսումնասիրութիւններէ վերջ պիտի յայտնեն իրենց կարծիքը։ Որմէ վերջ հանրապետութեան նախագահը պիտի տայ իր վերջնական վճիռը։

Ասկէ կը հասկցուի որ դեռ բաւական երկար պիտի տեւէ այդ քննութիւնը, քանի որ ամբողջ թղթածրարին Ֆրանսերէնի թարգմանութիւնը հարկ պիտի ըլլայ։

ՀԵԾԵԼԱՆԻՒԻ ԳՈՂ

Անբուն Սեհֆան անուն երիտասարդ մը ձերբակալուեցաւ, երկար ատեն ի վեր հեծելանիւի գողութեամբ զբաղելուն համար։

Քանի մը օր առաջ Անբուն Մէզրաա թաղէն վարձքով հեծանիւ մը կ'առնէ եւ Զահլէ կ'երթայ. հոն կը ծախէ հեծանիւը եւ կ'անցնի Դամասկոս. հոն եւս նոր հեծանիւ կը վարձէ եւ Ալէյ հասնելէ վերջ կը ծախէ։ Ոստիկանութիւնը լուր առնելով այս առեւտուրի մասին, կը ձերբակալէ Անբունը եւ կը յանձնէ դատարան։

ԻՍԿ ԳԻՇԵՐԱՊԱՀՆԵ՞ՐԸ

Մարտ մէկի գիշերը անծանօթ մը Պ. Էլիաս Մանոյի տունէն ներս մտեր է խոհանոցին պատուհանը խորտակելով եւ գողցեր է 63 ս. ոսկի, ժամացոյց մը եւ ձեռք մը զգեստ։ Դատախազութիւնը իմանալով մարդ մը ղրկեց տեղւոյն վրայ քննութիւն բանալու համար։ Հետաքրքիր է գիտնալ թէ ի՞նչ կ'ընէր գիշերապահը գողութեան միջոցին որ չլսեց ապակիներու փշրուելուն ձայնը։

18 ՎԻՐԱՒՈՐ ՄԷԿ ԱՂՋԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Լիբանանի Ֆավար գիւղին մէջ, Զղորթայի մօտ, երկու ընտանիքներ՝ Թապպա եւ Մալին, երկար ատենէ ի վեր իրարու թշնամի էին։ Պատճառը աղջկայ խնդիր էր։ Թապպա ընտանիքէն երիտասարդ մը Մալին ընտանիքէն աղջիկ մը կը սիրէր եւ որուն հետ ամուսնացած էր։ Բայց Մալին ընտանիքէն Ապտիւլրահմանի տաս կը սիրէր այն աղջիկը, որով կինը առաւ փախաւ իր ամուսնին քովէն։

Այս պատճառաւ երկու ընտանիքներու միջեւ կռիւներ տեղի ունեցան եւ թշնամացան իրարու։ Անցած շաբաթ գիւղին մէջ, պահակ մը նշանակուած էր. Երկու ընտանիքներու մէջ կռիւ մը սկսաւ անոր շուրջ, որոնցմէ մէկը չէր ուզեր նշանակուած պահակը։ Քարերով եւ գաւազաններով երկու ընտանիքներ ռազմադաշտ իջան եւ երկար շարունակելէ վերջ կռիւը, 18 վիրաւորներ մնացին դաշտին վրայ։

Կառավարութիւնը ուժ ղրկեց եւ զինաթափ ըրաւ զանոնք։

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈՃԻՐ ՄԸ

Հինգ զինուած մարդիկ ներխուժեր են Աքքալի գիւղին մէջ Ֆաքիմա Մուսթաֆա Ուիսէյ անուն կինոջ մը մօտ եւ զայն սպաններ են հրացանի քանի մը հարուածներով։ Ոճրին պատճառը յայտնի չէ։ Ոճրագործները կը փնտռուին։

ԹՌՉԻԼ Կ'ՈՒԶԷ...

Բճիկ Պէյրութցի Եուսուֆ Ալի առջի գիշեր, Ֆաթէ Ֆրանսէզի մօտ, բարձր դիրքի մը վրայ կեցած վար կը դիտէր, չափազանց գինովցած վիճակի մը մէջ։ Խելքը թռած էր, սակայն մարմինն ալ թռչիլ ուզեց եւ ինքզինքը տասը մեթր բարձրութենէ մը վար նետեց։ Թեւեր չունէր, վար ինկաւ եւ ծանրօրէն վիրաւորուեցաւ։

ՖՈՒԹՊՕԼԻ ՀԱՐՈՒԱԾԷ ՄԸ ԿԸ ՄԵՌՆԻ

Սիւր. կամաւորական խումբի Ֆութպօլիստները, Րաս Պէյրութի զին. մարզադաշտին վրայ մրցումի խաղ մը կը խաղային Ֆրանսական խումբին հետ։ Սիւր. խումբէն Հալէպցի Եուսուֆ Հայպիպեն Ֆութպոլի հարուած մը դպաւ խաղի միջոցին որ մարած վար ինկաւ։ Մարդիկ զայն վերցուցին եւ զին. հիւանդանոց փոխադրեցին, ուր հազիւ կէս ժամ ապրելէ վերջ, հոգին աւանդեց։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Պաալպէքի մէջ. ոստիկանութիւնը գտաւ երկու համայնավարական թռուցիկներ Եուսէֆ Դագիր անուն մարդու մը խանութին առջեւ։ Քննութիւն կատարուեցաւ գտնելու համար զանոնք ցրուողները։

ԳԱՂՏՆԻ ՊՈՌՆԿՈՒԹԻՒՆ

Անժէլ Փուլումենեան անուն աղջիկ մը գաղտնի պոռնկութեան մէջ բռնուեցաւ ոստիկանութեան կողմէ.

ՖՈՋԻ ԷԼ ՂԱՋԻՒ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԸ

Դամասկոսէն մեզի կը հաղորդեն թէ վճռաբեկ ատեանը, շաբաթ առաւօտ նիստ գումարելով քննած է ոճրագործներէն մէկին ներումի խնդրագիրը։ Երկար վիճաբանութիւններէ յետոյ, դատարանը հաստատեց ոճրագործ ատեանի վճիռը, այսինքն մահուան պատիժը։ Ամենաուշ մինչեւ Մարտ 10, ոճրագործներուն պատիժը պիտի գործադրուի։

ՀՐԷՇ ՄԸ

Թրիպոլիէն Սուլպի Իպրահիմ Միհալլաթի անուն մարդ մը, դատ բացաւ Էլիաս անուն մարդու մը դէմ որ փորձած էր յլկել իր քրոջը որդին եօթը տարեկան Գասիմը։

ՏԳԵՂ ԱՐԱՐՔ ՄԸ

Խասին Թուֆիք Մուսալլամ անուն կին մը, Թրիփոլիէն, դատ բացաւ Անմէս Պէյրութի անուն մարդու մը դէմ, որ երկու անձերու մեղսակցութեամբ փորձած է զինքը առեւանգել։

Կարդացէ՛ք եւ Տարածեցէ՛ք
«ԱԶԴԱԿ»ը

ԿՈՉ
ԹՐԻՓՕԼԻԻ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ!

Հ. Մ. Ը. Մ.-ի Թրիփոլիի մասնաճիւղին մէջ յառաջ եկած տարաձայնութիւններու պատճառաւ եւ կարգ մը բոլ—բաներու վերջ ... նպատակաւ Շրջ. Վարչութիւնս յարմար դատեց սոյն կոյր ուզղել պատասխանատուները ճշդելու եւ չփոթեալ միտքերը լուսաբանելու համար։

Տրուած ըլլալով որ Հ. Մ. Ը. Մ.-ը հիմնուած է ու կը շարունակէ միայ բացարձակապէս չէզոք հողի վրայ, եւ տեսնելով որ Թրիփոլիի ազգ. կեանքին վերջին հակամարտութիւնները գիտակցաբար կերպով փոխանցուած էին Հ. Մ. Ը. Մ.-ի մէջ ու կարգ մը անձինք, առանց նկատի ունենալու Միութեանս դաւանած համերաշխութեան բարձր սկզբունքները, անոր անունին քօղին տակ կ'ուզէին իրենց անձնական չիլ հաշիւները մաքրել, միեւնոյն ատեն սեպզծելով ճիգք մը Միութեանս շարքերուն մէջ։ Շրջանային վարչութիւնս կարգ մը պզտորութիւններէ վերջ ստիպուեցաւ հարկ եղած վճռական կարգադրութիւնները ընելու։ Այսպէս, համերաշխութեան եւ գոհարերութեան համար մեր քանիցս ... հրահանգներու հակառակ, բռնութեան ու անկարգապահ ընթացք մը ցոյց տուող կարգ մը վարչական անձինք Միութենէս արտաքսելու պարտաւորուեցանք, առանց նկատի ունենալու այդ միեւնոյն անձերուն Միութեանս հանդէպ իրենց բռնած նախատական ընթացքը։

Մեզ չի հետաքրքրեր թէ՝ այդ անձինք ո՛րքան իրաւունք ունէին Թրիփոլիի ազգ. կեանքի հակամարտութիւններուն մէջ, բայց մեր տուած հրահանգներուն չանսալու յաւակնութիւնին արդէն կը բաւէր որ այս կորուկ եւ կարգապահական միջոցը ձեռք առնուէր։

Այս միեւնոյն անձերը, խեղաթիւրելով խնդրոյն էութիւնը, կ'աշխատին բարեմիտ ազգայինները խաբելով ու անչափահասներուն մտքերը պղտորելով անջատողական շարժում մը յառաջ բերել ու խոչնդոտ հանդիսանալ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի տեղական ներկայ վարչութեան գործունէութեան։ Արդէն իրենց թելադրութեամբ հրաժարող 20ի մօտ անդամներով ձեռնարկած են սկաուտական անջատ միութիւն մը կազմելու։

Ուստի, վստահ ըլլալով ձեր ողջմտութեան եւ ազգային նախանձախնդրութեան, կոչ կ'ուղղենք ձեզի չի տարուիլ կարգ մը բախտախնդիրներու թելադրութիւններէն եւ խափանարար գործունէութենէն, հաւաքուելով Հ. Մ. Ը. Մ.-ի շուրջ գուրգուրալ անոր վրայ, զօրավիգ հանդիսանալ անոր, արհամարհելու կարգ մը մարդիկ՝ որոնք միութիւնները իրենց շահատան կը նկատեն։

Հ. Մ. Ը. Մ.-Ի ՍԻՒՐԻՈՅ ԵՒ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(Կնիք)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՌԱՊՊԻ

ՄՐՏԱՅՈՅԶ ՔՆԱՐԱՎԷՊ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

Մարիամ Մաքթաղինացիի՝ սիրային կեանքէն

Տենդավառ յոյզերով ու հմայիչ տեսիլներով ընդելուզուած եւ մաքնագարդուած տաղանդաւոր արուեստագէտ Միքոն Քէպապճեանի կողմէ։

Սիւրիոյ համար Գին 15 Ֆրանք

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՐՈՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒ

Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Արաբերէն

ԴԻՄԵՑԷՔ

«ԱԶԴԱԿ»Ի

ՏՊԱՐԱՆԸ

ՆՈՐ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԵՒ ՏԱՌԵՐ

= 224 =

հոգեարքի վիճակը կը պատկերանար, մահուընէն մազաչափ մը միայն հեռու... մինչդեռ այդ որհասական պահուն եթէ անոր սպասքինման համար պայման մը առաջարկէին, ինչե՞ր չպիտի տար, ի՞նչ բաներու չպիտի յօժարէր... իսկ հազիւ թէ ոտքի կանգնած, անիկա զինք կը վերցնէր՝ իրեններուն մէջէն դուրս կը դնէր զինքը... Ա՛հ, ուրեմն իր Մարսէլը իրաւունք ունի եղեր. Նէ այս աղէտը նախատեսած էր, բայց ինք հաւատալ չէր ուզած անոր։ Եթէ անոր խօսքին անսացած ըլլար, դեռ ժամանակ պիտի ունենար ու այսօրուան կացութեան առջեւ չպիտի հասնէին... ուրեմն, պէտք էր ընդունիլ որ այս դեռատի աղջիկը շատ արտարորէն փարուիլ գիտցած և պարկեշտութեան ու հաւատարմութեան քօղին տակ խաղեր ու էնթրիքներ նիւթած էր։ Եւ սակայն, այս բանին ալ չէր կրնար հաւատալ, իրեն կը թուէր թէ իր ներսէն արտակարգ բան մը, այս խիստ դատողութեան դէմ բողոքի ձայն կը բարձրացնէր ու իրեն կ'արգիլէր այդ վճիռը։

«— Ի՞նչ ընել, Աստուա՛ծ իմ, ի՞նչ ընել, կը կրկնէր ինքնիրեն, տեղի՞ տալ... այս ամէնով մեկտեղ, Ռեժինն ալ ազատ էր իր ընտրութեան իրաւունքով... այո՞, բայց Մարսէ՛լը...»

Յանկարծ գաղափար մը ծնաւ մտքին մէջ, ձեռքը հեռաձայնին տարաւ ու զանգակը հնչեցնելով ծառայ մը կանչեց.

— Գացէ՛ք Միս Մօտին ըսէք թէ՝ իրեն հետ քանի մը վայրկեան տեսակցելու պէտք ունիմ և կը սպասեմ որ անմիջապէս հոս գայ։

Քանի մը վայրկեան վերջ, Մօտ բոլորովին յուզուած ու անսովոր արտայայտութիւն ունեցող դէմքով մը իր առջեւն էր։

— Զի՞ս կանչել տուած էիք պարո՛ն։

56 = 221 =

— Կը սխալիք... Նէ տակաւին ո՛չ մէկ բանէ տեղեկութիւն ունի, որովհետեւ ձեզ յարգելու համար առաջին անգամ այստեղ կ'արտայայտուիմ և ուզեցի խնդիրը ձեզմէ սկսիլ։

Կոմսը յունք մը քաշեց.

— Ուրեմն, փառք քեզ Տէ՛ր։

— Բայց, հա՛յր իմ, ատկէ ի՞նչ կրնաք հետեւցնել։

— Շատ պարզ է. իրօք պիտի համարձակի՞ս անտոհմ աղջկան մը հետ ամուսնանալով զքեզ անարգել։

— «Անտոհմիկ ամուսնութիւն» գոյութիւն չունի զիրար սիրող և բարոյական միեւնոյն աստիճանին վրայ գտնուող երկու սրտերու միջեւ։

Կոմսը վեր ցատկեց.

— Երիտասարդական տեսութիւննե՞ր... սիրոյ խաբէութիւննե՞ր... մոռցէ՛ք որ քու սիրած աղջիկդ տոհմային անուն չունի և իր արիւնը ազնուական արիւնէն չէ։

— Արիւն՝ որ մերիններուն արեան պէս կարմիր գոյնով ներկած է Ֆրանսայի հողը և որուն համար ես իմ զաւակներս կրնան նոյնքան հպարտ ըլլալ։

— Երբեք երեւակայեցի՞ր թէ ի՞նչ պիտի ըսէր քու ողբացեալ մայրդ։

— Վստահ եմ որ մայրս զիս կ'օրհնէ այս պահուս։ Նէ մեծ Արարիչին քովն է որուն համար ազնուականութեան տիտղոսները ոչինչ արժէք ունին և որը հոգիներու վեհութիւնը միայն հաշուի կ'առնէ։ Ուստի, նէ անոր միջոցաւ գիտէ թէ իմ ըրածս սխալ ընտրութիւն մը չէ և իր թեւերը կ'երկարէ դէպի անոր՝ զոր կը սիրեմ և զոր ընտրած եմ։

— Լա՛ւ։ Իսկ ես տակաւին այս աշխարհի վրայ եմ և կ'ուզեմ իմ և իմ զաւակներուս ազնուապետական դասակարգը պահել անոր վրայ։ Ռեժի՛ն, կը խնդրեմ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԱՒԱՑԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոն.— Խորհրդարանին մէջ հարցուած մը տեղի ունեցաւ Բարիզի և Հռոմի նաւային համաձայնութեան բանակցութեանց մասին: Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Մ. Տալթոն պատասխանեց թէ որքան ատեն որ բանակցութիւնները կը շարունակուին, սահմանուած է լռութիւն պահել: Մ. Տալթոն հաստատեց թէ Մ. Նահանգները և Ճափոն իրազեկ կը պահուին եղածներուն։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԶԱՅՐՈՅԹԸ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ԴԷՄ

Մոսկուա.— Ռուսական փաստեղէններուն վրայ Մ. Նահանգաց կողմէ դրուած արգելքը—տրուած ըլլալով որ այդ փաստեղէնները կը պատրաստուին պետական բանտարկեալներու միջոցով—խիստ զայրոյթ յառաջացուցած է Միացեալ Նահանգաց հանդէպ: Մամուլը և անթեղը իրենց տրամադրելի ամէն միջոցներով պայքար կը մղեն Ամերիկայի դէմ, զայն ամբաստանելով թէ Ռուսիոյ ներքին գործերուն միջամուխ կ'ըլլայ: Ասոնք կը յայտարարեն թէ եթէ Մ. Նահանգները իրենց այդ նպատակայայ պայքարը չի դադրեցնեն Ռուսիա պօյքօթ պիտի հռչակէ ամերիկեան ամէն տեսակ ապրանքներու դէմ: Աւելի զատ Մոսկուայի անթելի զօրաւոր կայանէն միջոցաւ անգլիերէն հրաւէրներ ղրկուեցան Ամերիկայի գինուորներուն, որպէսզի ըմբոստանան:

ԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Պերլին.— Միայն Գերմանիոյ այլև Եւրոպայի երկիրներէն մեծ մասին մէջ հրամանագիրներ հրատարակուեցան, արգիլելով այն ցոյցերը զորս համայնավար Միջազգայինը ծանուցած էր ի հայն փողի ու թմբուկի այսօրուան համար (չորեքշաբթի), որ «անօթութեան օր» նշանակուած է։

Կը կարծուի սակայն թէ համայնավարները պիտի խառնեն կարգը: Այդ պատճառով Պերլինի, Փարիզի, Փրակայի, Պուտափեշտի և այլ մայրաքաղաքներու մէջ խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են կարգը պահելու և ոստ. կարգադրութիւնները յարգել տալու համար։

Պերլինի մէջ, համայնավարները մտադիր են կէսօրէն քակած, ցոյցեր կազմակերպել փողոցները, քաղաքական գանազան կէտերու վրայ, գանազան վայրերէ դէպի ազնուապետ. շրջանը երթալու համար, քաղաքական արևմտեան կողմը։

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Պոլիս.— Թուրքիոյ մէջ ամերիկեան դեսպան Պ. Ժոզէֆ Կրու և բրիտ. դեսպան Սըր Ճօրճ Քլէրք Պոլսէն մեկնեցան ճամբորդութիւն մը կատարելու համար Միջին Արևելքի մէջ։ Պիտի այցելեն թրքական ծովեզերքները, Հոռոսս և Կիպրոս կղզիները: Ցետոյ, ինքնաշարժներով պիտի ճամբորդեն դէպի Սուրիա և Պաղեստին։

ՓՈԹՈՐԻԿ ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ ՄԷՋ

Պոլիս.— Սև ծովը չափազանց փոթորկոտ է և ալիքները կատաղած. 6 նաւեր որոնք դէպի Պոլիս կու գային, Սալլօնի մը հանդիպելով փշրուած են և մէկը ընկղմած: Ճամբորդներէն մէկ մասը ազատուած են՝ դեռ յայտնի չէ կորուստներու թիւը:

Պոլիս.— Իզմիրի առջև Թէօսթէմիլէ նաւուն մէջ երեք ճամբորդներ յանկարծամահ եղած են: Դեռ պատճառը չէ ճշդուած։

ՊԱՅՔԱՐԸ ԹՄՐԱՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Պերլին.— Պրն. Քիւրթիուս, Վիեննա մեկնեցաւ աւստրիական կառավարութեան հետ համերաշխութիւն մը հաստատելու նպատակով երկու երկիրներուն վրայ ճնշող թշուառութեան դէմ պայքարելու համար։

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մոսկուա.— Մէնշևիկ կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէի դատավարութիւնը սկսաւ:

ԶՈՒԱՐԹ ՍԻՒՆԱԿ

Թուաբանութեան դասի մէջ ուսուցիչը աշակերտին.

— Լաւ լուծեցի՛ր խնդիրը,

— Այո.

— Ինչ ստացար պատասխան, քանի կովեր կարածէ. ին դաշտին վրայ.

— Հարիւր քսան ու կէս.

— Սխալ ես կատարակ չի պիտի ըլլայ. և կէս կովը չարածիր.

— Օ՛ շտկեցի վարժապետ. հարիւր քսան կով և մէկ հորթ.

ԿԻՆ ՄԸ ԱՅՐ ՄԱՐԴՈՒՆ

— Լաւ. քանի որ թեթև գործեր չկան, ուստի դուք ալ ծանր գործեր փնտռեցէք ծանր աշխատանքը մարդը չի մեռցներ.

— Օ՛ տիկին, մի ըսէք, ծանր աշխատելուս երեսէն երկու ձի կորսնցուցի.

—

Բժիշկ մը հիւանդ մը քննած միջոցին ըսաւ. երեք ան գամ 99 ըսէք և երկար շունչ առէք: Հիւանդը երկար շունչ մը առնելէ վերջ, քիչ մը սպասեց, բժիշկը ըսաւ շարունակէ. Ներեցէք ըսաւ հիւանդը, մաքիս մէջ կը գումարէի, 297 է— — — —

ԵՐԿՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

— Ես եօթը ծովերն ալ ճամբորդած եմ ու ալ տեղ չի մնաց որ չի տեսնեմ. նոյն իսկ աշխարհին հալած տեղը տեսայ:

— Ճի՞ ինչ տեսար աշխարհի վերջացած տեղը.

— Խոշոր պատ մը որ երկինքին հասած էր.

— Օ՛, բարեկամ, տեսածդ ալ ասիկա է, պէտք էր այդ պատէն վեր ելլէիր ու միւս կողմը նայէիր ուր ես ձուկ կորսայի.

—

ՀԱՅՐԸ ԱՂՋԿԱՆ

— Դեռ այդ երիտասարդը հո՞ն է.

— Ոչ, սիրելի հայրիկ, անիկա գնաց, ասիկա ալ ուրիշ մըն է.

—

— Լաւ այս ձուկերուն ինչ տամ որ ուտեն,

— Մրջիւնի հաւկիթ.

— Ամո՞ւր խաշած թէ ոչ միջակ.

ԱՅՐ ԵՒ ԿԻՆ

Ա. Կնիկ թեյս կոճակները կորսնցուցի.

Կ. Ես ալ օձիքիս կոճակը սխալմամբ կ'ըլլեցի.

Ա. Օ՛ քու կինդ իմինէս լաւ է, գոնէ տեղը գիտես

ՏՔԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱՊԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ Յաւյուն բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
ՆԱՀՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԻՐ ԳԼԻՆԻՔԻ ՄԷՋ

Ամեն օր (Կէսօրէ առաջ 10—12
(Կէսօրէ վերջ 1 — 3

ԾՆԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ վերջ աղքատ հիւանդներուն ձրի

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀՈԳԱԼ ԵՒ ԴՐԱՄ ՎԱՏՆԵԼ ԵՐԲ ԿՐՆԱՔ ՁՐԻՕՐԷՆ ԵՒ ԱՌԱՆՑ ՏԱՆՋԱՆՔԻ ՄԸ ՏՈՒԽՍԵԼՈՒ
Ձեր անունն ու հասցէն

Մեզի գրկելով, պատեհութիւնը ունենալ ստանալու Ձեր ընտրած ապրանքներէն մին կամ միւսը

ԱՅՍԻՆՔՆ

Առանց եւ կանանց կօշիկներ չափի վրայ,
բուրդէ Giletներ, Լիգեօրի ապաշներ
արծաթէ ժամացոյցներ, մանիւֆիւրի տուփեր, արծաթէ պնակներ, կանանց պայուսակներ, ինքնահոս գրիչներ,
եւայլն, եւայլն:

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՁՐԻՕՐԷՆ
ԵՒ ԿԱՄ ՍՏԱՆԱԼ

ՄԷԿ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ ԿԱՄ 125 ՖՐԱՆՔ

Դրամ մի ղրկեր այլ միմիայն անունդ ու հասցէդ և մեր տալիք հրահանգներուն հետևելով, ԱՄԷՆ ՈՔ ԱՌԱՆՑ ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ պիտի կրնայ ստանալ կամ վերոյիշեալ ապրանքներէն մին կամ անոնց փոխարժէքը՝ մէկ անգլիական ոսկի իր ուզած ապրանքն ինք անձամբ գնելու համար:

ՔՈՒ ՇԱՀՈՒԴ համար իսկ այս օր գրէ մեզ մանրամասնութեանց համար.—

Արևելքի Ընդհ. Ներկայացուցիչք
THE MAIL ORDER TREADING AGENCY
ԾԱՆՕԹ.— P. O. Box 654 - BEYROUTH

Մանրամասնութեանց համար դիմել մեր գործակալ
ՊՐՆ. ՅԱՐԹԵՒ ԱՆԱՆԵԱՆԻ

ՏՔԹ. ԳԷՈՐԳ ՎԵՐՎԵՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն բժիշկ Ֆրանսական Հիւանդանոցի աչքի, քթի, կոկորդի, ականջի, և գլխու հիւանդութիւններու բաժնին:
Հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէ վերջ ժամը 2—6 իր գլինիքին մէջ Rue de Damas, N° 15, ի հարկին հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունէ իր կողմէ տրուած մուտքի թղթով: Վկայեալ աղքատներուն ձրի:

— ՏՈՔԹ. Ա. ՊԵՉՃԵԱՆ —

ԲԺԻՇԿ — ՎԻՐԱԲՈՅԺ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ՝ 7—9 Կ. Ա. ԵՒ 1—5 Կ. Վ.
ՃԱՆՊԼԱԹ, ՊԵՅԹ ՎԱԼԻ,
ՖՐԱՆՍ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԴԻՄԱՑԸ
Շաբաթ օրերը վկայեալ աղքատներուն համար ձրի:

المطبعة الوطنية
بيروت — البور « وراء محلات اوروزدي باك »
صاحبها : خليل منجم
تطبع الكتب والجرائد والمجلات والاشغال التجارية وكل
مايراد طبعه بحرف جميلة وطبع متقن واسعار متهاودة
طبع في المطبعة الوطنية * بيروت « البور »

Հայկական Մեծ Կազմատուն
(ԶՐԱՆԴ ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ)

Բացած ենք Պէյրութ բազարի ամենաբանուկ շուկային մէջ, հայկական մեծ կազմատուն մը, օժտուած արդիական բոլոր մեքենաներով,
Կը յանձնենք ամէն տեսակ գործեր, ըլլան անոնք մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ, Բոլորովին հինցած գիրքերը կը կազմենք և կը վերծենք իրենց նախկին վիճակին:
Պատրաստ ենք գոհացնելու ամենուն ալ ճաշակի տեր մարդկը Պայմանականութեան համար մեր այս յայտարարութեանը, կազմել տուէք, սեւ մէկ գիրք, ու պիտի համոզուիք:
Մեր նշանաբանն է՝ արագ, աժան և մաքուր գործ:
Գաւառներէ եկած ապսպրանքներուն շուտով գոհացում կը տրուի:
Նամակով կամ անձամբ դիմել մեր կազմատունը:
Հասցէ՝... H. Ghazarian
Atelier de Reliure
Le Commeucement Souk-el-Bezirgan
Beyroute

Ֆօթօ ԼԷՕՆ **Ֆօթօ ԼԷՕՆ**
ՊԱՊ - ԻՏՐԻՍ

Եթէ կ'ուզէք ճաշակաւոր լուսանկար մը ունենալ.
Եթէ կ'ուզէք արուեստագէտի մը լիօտակը ունենալ.
Եթէ կ'ուզէք Ձեր բարեկամին յիշատակը լուսացոյն լիօտակ մը տալ.
Անմիջապէս դիմեցէք ճեպեւեալ հասցէին, Թաֆլիսեանները եկեղեցիին դիմացը, որը գնահատուած է օտար եւ հայ լուսանկարիչներէն:

Ֆօթօ ԼԷՕՆ Ֆօթօ ԼԷՕՆ

100,000 Ֆրն.
ԿՐՆԱՔ ՇԱՀԻԼ
ՍԼԺԷՐԻԱԿԱՆ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻՆ
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՆԷՆ:

Վիճակահանութիւնը տեղի կ'ունենայ առաջիկայ Մարտ 9ին: Տոմսակին գինն է՝ միայն 12 ու կէս Ս. ղրշ. Ահա՛, ոչինչ դրամով մը հարուստ դառնալու առիթը: Մի՛ տատամսիք, մեծով պզտիկով քանի մը տոմսակ գնեցէք, քանի չեն սպառած: 20 տոմսակէն վեր 100ին 10 զեղչ կ'ըլլայ մինչեւ ամսոյս վերջը: Փոսթով ապսպրանք կ'ընդունուի:

Տոմսակները կը ծախուին Պէյրութի պօրսան՝ մեր գրասենեակը ու սեղանաւորներու մօտ, նոյնպէս Պր. Պարթեւ Անանեանի քով: Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Եգիպտոսի Մենաւանդեալ մթերաւէրը՝ Մ. ԿԱԳՐԱՆ եւ ԸՆԿ.
Հասցէ՝ ՊՕՐՍԱ, ՊԷՅՐՈՒԹ

ՏՕՔԹ. Ե. ՃԻՏԷՃԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ - ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Նախկին Interne այժմ Chef de Clinique Ամերիկեան հիւանդանոցի ... ռաքուժական բաժնի:
Դասատու Ամերիկ. համալսարանի վիրաբուժական դասընթացներու.
Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէսօրէ վերջ, ժամը 2—6 իր առանձնական գլինիքը, Rue Georges Picot, Տօֆ. Նուխոյի արարքրմանին մէջ:
Վիրաբուժական հիւանդները իր կողմանէ կրնան Ամերիկեան հիւանդանոց ընդունիլ:
Առանց խտրութեան ամենազգի աղքատներու ձրի:

ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ԿԱՀԱՒՈՐԵԼ ՁԵՐ ՏՈՒՆԸ
ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԳԵՐՈՎ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ՄԱՆՕԹ ԳՈՐԳԻ ՎԱՐՊԵՏ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԱՇՃԵԱՆԻ
ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

ուր պիտի գտնէք պատրաստ և ապսպրանքով ամեն տեսակի և չափի գորգեր, որոնք Եւրոպական և Ամերիկեան հրապարակներու վրայ ընտրուած են:
Նիր Իսք Բիլիթի նախկին Դազիրի գորգի գործատան բոլոր տեզգեհները փոխադրուած են Պ. Թաշճեանի,
ԷՇՐԷՖԻԷԻ ԳՈՐԳԻ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

= 222 =

քեզմէ, այսուհետև այս անհեթեթ ծրագրիդ մասին խնդիրը փակուած թող ըլլայ մեր միջև:

Եւ տեսակցութեան վերջ մը դնելու նպատակաւ ոտքի ելաւ: Բայց, Ռէժիս շարունակեց.

— Ինծ թոյլ տուէք ըսելու թէ՛ ասիկա ծրագիր մը ըլլալէ աւելի որոշում մըն է, և դեռ աւելին... անփոփոխելի որոշում մը:

— Ուրեմն, կ'արհամարհե՞ս հօրդ հեղինակութիւնը:

— Աստուա՛ծ չընէ, հա՛յր իմ, ես միշտ յարգալիր եղած եմ ձեզի հանդէպ և, դուք լաւ. գիտէք, խոնարհած ձեր բոլոր կամքերուն առջև, որոնց մէջ, անկասկած, պատահեցան այնպիսիներ որոնք շատ դառնութիւն պատճառեցին զաւակի իմ սրտիս վրայ...

— Բաւակա՛ն է, բաւակա՛ն է, կ'աղաչեմ... և սակայն, անգամ մըն ալ խորհէ քու անունիդ և ցեղիդ մասին...

— Հայր իմ, ես ձեզի Լաքորտէրի խօսքերով պիտի պատասխանեմ որ կ'ըսէր. «ազամի արիւնը մեզ ամէնքս միևնոյն պատրիարքի, ինչպէս նաև միևնոյն Աստուծոյ ոտքերուն առջև խոնարհեցնել կուտայ:»

— Այդ բոլորը սնոտի խօսքե՛ր են:

— Մինչդեռ, հա՛յր իմ, դեռ երէկ մեծ ուրախութեամբ կը ծանուցանէիք ձեր քեռորդիին նշանախօսութիւնը՝ հօրմանզի գործարանատէր մեծահարուստի մը աղջկան հետ. իսկ հակառակ այդ մարդուն ժառանգած հարստութեան ինչքա՜ն անտոհմիկ և յոռի ծագում մը... արդեօք իր միլիոննե՞րն է որ իմ հօրեղբօրորդիիս զինանշանը ոսկեզօծելով պիտի կարենան փոխել իր ծագումին յոռի տեսակը: Կրնա՞ք բաղդատութեան եզր մը գտնել խիստ ընտրեալ ու բարձր զասակարգի գերդաստանէ մը ծնունդ ունեցող օրիորդ Մօտ Օկանի ու այդ միւս աղջկան միջև որը իր վար-

= 223 =

մունքով ա՛յնքան կը չէզոք բաղդի այդ վիճակին վերջէն հասած ըլլալը: Նոյնիսկ, առանց նկատի ունենալու բաղդատութեան այս պայմանները, կը հարցնեմ ձեզ թէ՝ դեռ երէկ ձեր վաւերացուցած մէկ բանը, ինչպէս կուզէք այսօր իբրև ոճիր մեղադրել զիս:

— Այսինքն, Ռէժի՛ս, ուրիշ մէկ խօսքով, հօրդ պայքա՞ր ստեղծել կուզես. «Ոչ» ըսի և ասիկա իմ վերջին խօսքս է: Կա՛մ ինծի կը հետևիս և կա՛մ այդ աղջկան: Ահաւասիկ ընելիք ընտրութիւնդ, մին կամ միւսը:

Վայրկեան մը, ճնշիչ լռութիւն մը տիրեց անոնց միջև, Իւրաքանչիւրը իր կարգին սպասելով որ միւսը խզէ զայն... յետոյ վերջապէս, Ռէժիս առաջին անգամ խօսք առնելով արագ բայց վճռական ձայնով մը ըսաւ.

— Ուրեմն հա՛յր իմ, այս առաջին անգամը ըլլալով ձեզի չի հնազանդելու ցաւը պիտի ունենամ:

Եւ խոնարհութիւն մը ընելով դուրս ելաւ, առանձնութեան մէջ աւելի հաստատապէս ձևակերպելու համար իր տալիք որոշումներն ու առնելիք քայլերը:

Անիկա հետզհետէ աճող յուզմունքով մը երեկոյեան հասնելուն սպասեց, ա՛յն ժամուն՝ երբ Մօտ իր աշխատանքները վերջացուցած՝ Սալի և կամ մայրիներու ճամբով եկեղեցի կ'երթար: Հո՛ն, անոր հետ բոլորովին առանձնացած՝ բարձրաձայն իր սէրը պիտի ազդարարէր անոր:

Իսկ անդին, կոմսը իրեն և իր զաւկին միջև տեղի ունեցած տեսակցութենէն և անոր միջոցին երկուստեք արտայայտուած կասկածելի խօսքերէն սահմռկած անշարժ մնացեր էր:

Ուրեմն, այս վախճանին հասնելու համա՞ր էր որ ինք Աստուծմէ այնքան խնդրած էր այս զաւակը իրեն պարգև ձգելու համար: Իր աչքերուն առջև անոր

ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻՆ

— Հայր մայր ունի՞ս.

— Այո,

— Իսկ եղբայր քոյր.

— Ութը հատ էինք, բայց վեց հատը կապրինք:

— Ըսել է երկուքը մեռա՞ն.

— Ոչ, ամուսնացան:

—

— Ինչպէս թատրոնը լաւ կ'աշխատի՞.

— Շատ գէշ չէ, երբեմն մինչև կէսը կը լեցուին և երբեմն ալ մինչև կէսը պարապ է:

Հայացուց՝ Ս. ՄԱԹԻԿԵԱՆ

ՍԱԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

4 ՄԱՐՏ 1931

	Ոսկի դրմ.	Թուրքի.
Եգիպտոս. Թղթադրմ.	115 50	64
Անգլիկն. »	112 25	617 50
Տօլար »	28 10	127
Թրքական »	10 75	59
Պանք Օթմօման	27 50	150
Իտալական Լիր 100		663
Ցունակն. Տրախմի 100		160
Անգլկ. ոսկի	112	616
Ֆրանս. »	87 25	479
Օսման. ,,	100	551
Արծաթ Մէճիտ		32
Գրէտի Ֆոնս. Ա.	19 50	
,, ,, Բ.	13 00	
,, ,, Գ.	12 25	

Սէֆերեան եղբարք Բիւ Ֆօշ Թելեֆօն՝ 5-19

THE ROYAL MAIL LINE
ՐՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ
ԵՒ
ԻՍԹԸՐՆ ՄԷՏԻԹԷՐՐԱՆԻԸՆ ԷՔՍՊՐԷՍ ԼԱՅՆ ԼԻՄԻԹԸՏ
Կանոնաւոր մեկնումներ Պէյրութէն՝ Լառնաքա, Լիմասոլ, Բորթ—Սայիտ
Աղեքսանդրիա, Փիրէ և Մարսէյլ

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ—ՄԱՐՍԷՅԼ 8 ՕՐԷՆ ՄԻԱՅՆ

Պէյրութէն մօտաւոր մեկնումներ			Շերպուրկէն մօտաւոր մեկնումներ		
Էճիփթեյա	10000 թօն	9 Փետր.ին	Ասթուրիաս	36000 թօն	29 Յուն.ին
Սաագաքիա	10000 =	1 Մարտ ին	Տարրօ	22000 =	2 Փետր.ին
Էճիփթեյա	10000 =	28 =	Տէսիատօ	22000 =	16 =
Էճիփթեյա	10000 =	14 Ապր ին	Ալքանթարա	36000 =	21 =
Սաագաքիա	10000 =	5 =	Տեսիա	22000 =	2 Մարտ
Էճիփթեյա	10000 =	3 Մայս ին	Արլանզա	27000 =	18 =
Սաագաքիա	10000 =	16 =	Տեմերարա	22000 =	16 =
Սաագաքիա	10000 =	7 Յուն.ին	Ասթուրիաս	36000 =	27 =
Սաագաքիա	10000 =	28 =			

Վերոյիշեալ անգլիական նաւերը օժտուած են Ա. Բ. Գ. կարգի զամբիկներով, իսկ Դ.րդ կարգին մէջ կը գրուի մահիճ և մաքուր ու առատ կերակուր:
Սոյն նաւերով, ինչպէս վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն, նոյնպէս Շերպուրկէն մեկնող աշխարհահռչակ Ռոեալ Մէյլ Լայն ընկ. հսկայ նաւերով ճամբորդներ կ'ընդունին հարաւային ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ
Սուրիոյ և Լիբանանի՝ ինչպէս Արևելքի Ընդհ. Ներկայացուցիչ
Ավընիւ Ֆօշ—Պէյրութ
Հեռաձայն՝ 0.05
Հեռագիր — ARBED
Նամակատուփ 895 Պէյրութ